

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Rokopisov ne vračamo. — Oglas po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 136

Ljubljana, sobota, dne 8. novembra 1930

Leto I.

Starhemberg grozi z nasilnim prevratom

Heimwehr bo šla svojo pot brez ozira na izid volitev - Velik vtis odkritij dr. Deutscha - Preiskave se nadaljujejo in so se raztegnile tudi na priistaše dr. Schoberja

Dunaj, 7. novembra. d. Odkritja soc. demokratov dr. Deutscha so izzvala povsod veliko senzacijo. Današnja »Reichspost« skuša globok vtis teh odkritij zabrisati in trdi, da so navedbe dr. Deutscha neistinite. Popoldne je bil izdan celo uradni komunike, ki v preudarjenih sofizmih zavrača pomen dr. Deutschevega govora o oborožitvi republikanskega »Schutzbunda« na Tirolskem. Komunike pravi, da ni bilo z vednostjo takratnega vojnega ministra Vaugoina nikdar izročeno orožje republikanskemu »Schutzbundu«. Ni niti govora o kakem sodelovanju vojnega ministra in vojske z republikanskim »Schutzbundom«. Komunike napoveduje, da bo vlada izdala o vsej stvari posebno knjigo, v kateri bodo objavljeni vsi zadevni dokumenti. Dr. Deutsch pa je nasproti

tem trditvam kategorično izjavil, da ne prekliče niti besedice glede svojih trditev in da bo pravočasno objavil vse dokumente, ki se nanašajo na to vprašanje.

Notranji minister Starhemberg je včeraj in danes priredil nebroj volilnih shodov in sestankov, na katerih je ponovil svoje grožnje napram socijalnim demokratom. V Klosterneuburgu je med drugim dejal: »Akcija proti socijalnim demokratom še ni končana. Začeli smo marksistični bestiji ruvati njene strupene zobe. Naj izpadejo volitve, kakor hočejo, socijalističnega terorja je za vedno konec. Heimwehr bo vedno na obrambi in ne bo preje nehal, dokler ne pokonča rdeče bestije.«

Hišne preiskave zaradi orožja se še vedno nadaljujejo z največjo strogostjo. Preiskave so sedaj politične oblasti usmerile

proti privatnim osebam, ki so imele kako vodilno mesto v socijalnodemokratski stranki. Danes je trajala dolga hišna preiskava v takozvani »Castiglionijski palači« na Schwarzenbergovem trgu, kjer je nameščena mestna zavarovalnica. Policija je preiskala vse prostore od kleti do podstrešja. Našli niso ničesar kompromitujočega. Policija je preiskala tudi društvene prostore nemško-demokratskega dijaškega združenja, ki vodi propagando in agitacijo za dr. Schoberjev blok.

Propaganda z letaki, karikaturami in brošurami se je danes še stopnjevala. Vse stranke na Dunaju uporabljajo in izrabljajo najbolj volilnopropagatorična sredstva. Vladne stranke se poslužujejo nad 2000 avtomobilov. Snoči je na Ringu med najzvalnejšo promenado izzval veliko senza-

cijo sprevoz dveh kamelama, ki sta nosili napis: »Le jaz volim socijalnodemokracijo!« Sprevoz je oblast pozneje preprečila.

Hišne preiskave so se danes nadaljevale tudi v provinci.

Dunaj, 7. novembra. AA. V Riedu je imel minister pravde Hüber govor, v katerem je naglasil, da po volitvah ne bo več težkih politike v parlamentu, temveč v Heimwehru.

Dunaj, 7. novembra. AA. Snoči je šla po ulicah volilna povorka, ki je vodila v sprevo dveh kamel. Na kamelah je bil napis: »Samo jaz bom glasovala za socijalne demokrate.« To ni bilo po okusu policije, ki je kameli zaplenila, povorko po razpršila.

Zunanja politika Bolgarije po poroki kralja Borisa

Svarilo londonskega »Timesa« - Bolgarska vlada bo morala opirati svojo politiko na pametne preudarke

London, 7. novembra. »Times« objavlja o poroki bolgarskega kralja Borisa z italijansko princezino Giovanno obširen članek, v katerem najprej naglašja, da je poroka kralja Borisa najpomembnejši dogodek na Balkanu od konca vojne sem. Nato se dotika vprašanja kraljeve katoliške poroke z ozirom na dejstvo, da je kralj Boris pravoslavne vere. Še važnejše pa je vprašanje, kakšne vere bo prestolonaslednik, če se bo rodil, kajti bolgarski narod za sedaj ne bo sprejel nikakega drugega tolmačenja ustave razen v smislu, da mora biti vladar Bolgarske pravoslavne vere. Naj bodo kakršneoli obljube, ki jih je dal kralj Boris papežu — pravi v tem pogledu »Times« —, je zelo verjetno, da bo kralj Boris krstil prvorojenega sina po pravoslavnem obredu. Pri tem se bo moral izgovarjati s tem, da je vezan po ustavi,

tako da »bo njegova vest razbremenjena«.

Toda najvažnejše vprašanje je — nadaljuje »Times« — ali bi ne znala imeti ta poroka za posledico kakih političnih zapletljivost. V Beogradu in Parizu da je povzročala zveza bolgarskega kralja z italijansko princezino nekako bojazen, kajti Italija si prizadeva že več časa z vsemi močmi, da bi si zagotovila v Sofiji pretežen vpliv. Nedavna poroka kralja Borisa pa pomeni triumf teh prizadevanj. Mnogi Bolgari se tudi veselijo te poroke, češ sedaj bomo imeli nekoga, ki bo stal za nami v našem odporu proti Jugoslaviji.

Bolgarska vlada bi storila prav — nadaljuje »Times« —, če bi opirala svojo politiko na preudarke, ki so manj površni nego pravkar omenjeni. V enem pogledu je Bolgarska imela v zadnjih sedmih letih dosledno politiko napram Jugoslaviji. Pa-

metno je bilo, da ni komplicirala svojih že tako kočljivih odnošajev s to državo s tem, da bi bila klicala Italijo na pomoč, da bi bila ta poslednja takoj pripravljena jo nuditi. Če so bili odnošaji med obema državama napeti, je Bolgarija rajši računala na skupen nasvet ali skupno posredovanje vseh poglavitnih bivših zavezniških držav. Ni videti razloga, zakaj bi imela bolgarska vlada vsled zveze obeh vladarskih hiš spremeniti to svoje stališče.

Končno naglašja »Times«, da je dala bolgarska vlada zagotovila in jamstva, da ostane njena politika nespremenjena. Ta zagotovila v Beogradu cenijo in ena izmed prvih brzojav, ki jih je prejel kralj Boris povodom svoje zaroke, je bila topla in prijateljska brzojavka jugoslovanskega kralja Aleksandra.

Hitler za pofašistenje vse Evrope

Berlin, 7. novembra. AA. Vodja nemških nacionalistov Hitler priobčuje članek, ki v njem odgovarja na predlog francoskega poslanca Hervéja o francosko-nemškem sporazumu. Hitler smatra, da je zveza med Francijo in Nemčijo nemogoča in da je popolnoma nepotrebna. Tudi proti boljševizmu ta zveza ne bi veliko pomagala, ker ga je mogoče ugnati le s tem, da se vsi evropski narodi pofašistijo.

Mironescu uživa popolno zaupanje svoje stranke

Bukarešta, 7. novembra. n. Izvrševalni odbor nacionalne kmetijske stranke v Erdelju je imel v Cluju sejo pod vodstvom Vajde Vojvodă. O tej seji so izdali tudi uradno poročilo, v katerem izrekajo hvalečnost predsedniku vlade Juliju Maniu, ki je v dveh najbolj kritičnih letih vodil državne posle. Istočasno pa izražajo zaupanje vladni Mironescu, ki nadaljuje Manijevo politiko in si je postavil nalogo, da spravi državni proračun v prihodnjem letu v ravnotežje. Dalje je v poročilu rečeno, da je treba zmanjšati davčna bremena in da se mora v korist kmetov ustanoviti zavod za poljedelski kredit. Končno vsebuje poročilo poziv na vse priistaše nacionalne kmetijske stranke, da 9. t. m. praznujejo dveletnico zmage nacionalno-kmetijske stranke.

Položaj v Braziliji

Rio de Janeiro, 7. novembra. n. Novi predsednik Vargas je že začel z reorganizacijo uprave. Pogodba s francosko in ameriško vojaško misijo se ne bo obnovila. Bivši predsednik Washington Luiz je še vedno zaprt v trdnjavi Copacabana, ker še vedno neče podpisati svojega odstopa. Kakor javljajo listi, bodo Luiza prisilno poslali v inozemstvo, njegovo posestvo pa bo zaplenjeno.

Nov rekord

London, 7. novembra. n. V Corku na Irskem je znani angleški motociklist Wright postavil nov brzinski rekord. Progo 1 km je prevozil s motociklom z brzino 242,6 km na uro. Potolkel je dosedanj svetovni rekord Nemca Hennea.

Položaj v Zedinjenih državah po volitvah

Demokrati in republikanci bodo najbrže imeli enako število mandatorov v poslanski zbornici — En glas republikanske večine v senatu

New York, 7. novembra. d. Po zadnjih, točnejših volilnih rezultatih se je nekoliko izboljšal položaj republikancev v reprezentantski zbornici. Število republikanskih mandatorov v tej zbornici znaša sedaj 216, a ono demokratov 217. Poljedelsko-delavska stranka si je zagotovila 1 mandat. Znan še ni en rezultat iz države Illinois. V primeru, da bi ta mandat prišel republikancem, bi obe največji stranki v Zedinjenih državah Severne Amerike imele enako število mandatorov, odločujoč bi bil tal delavski mandat.

Anelija zahteva stalno razorožitveno komisijo

Važni izpreminjevalni predlogi lorda Cecila h konvenciji o razorožitvi

London, 7. novembra. AA. Med listinami, ki so bile predložene pripravljani razorožitveni komisiji Društva narodov v Ženevi, sta tudi dva izvoda predlogov angleške vlade.

V prvem izvodu so 4 izpreminjevalni predlogi k tekstu, ki se bavi z organizacijo in postopkom. Posebno važen je predlog, naj se ustanovi v sedežu Društva narodov permanentna razorožitvena komisija. V tej komisiji bi imela vsaka država članica Društva narodov, nadalje Zedinjene države in sovjetska Rusija po enega zastopnika.

V razgovoru z novinarji je lord Cecil izjavil, da bi bila ta komisija slična komisiji za kolonialne mandate, ki bi opazovala, kaj se godi, zbirala informacije in poročala Svetu Društva narodov o dvomljivih zadevah.

V tej komisiji ne bi bili samo zastopniki vlad, temveč tudi lahko neodvisne osebnosti.

Druga angleška listina predlaga, naj sedanja konvencija dovoli visokim pogodbenim strankam, da v primeru organiziranja upora ali splošne revolucije pomnože svoje pomorske, letalske in kopne bojne sile preko dovoljene mere pod pogoji in z dovoljenjem Sveta Društva narodov.

Cecil je nadalje dejal, da bo stavil še več izpreminjevalnih predlogov, med drugimi določbo, naj se vključi v razorožitveno konvencijo vsebina londonske pomorske pogodbe.

Končno je Cecil zanikal, da namerava angleška delegacija predlagati naj se razpravlja o pomorskem vprašanju v pomorskem pododboru.

Predsednik vlade in štirje ministri pridejo jutri v Ljubljano

Beograd, 7. novembra. l. V nedeljo bodo v Ljubljani ministri za gozde in rudnike inž. Dušan Sernec, minister za pravosodje dr. Srškić, minister brez portfelja g. Šveglj in finančni minister dr. Šverljuga. Ob istem času prispe v Ljubljano tudi predsednik ministrskega sveta in notranji minister general Peter Živković, ki bo v nedeljo izvršil inspekcijo banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, popoldne pa bo z avtomobilom »renil na izlet v okolico mesta. V ponedeljek popoldne bo v banski upravi sprejel deputacije iz Ljubljane in okolice. Zvečer bo ministrski predsednik spet odpotoval v Beograd, ostali ministri pa bodo v torek nadaljevali inspekcijsko potovanje po Dravski banovini.

Položaj MacDonaldove vlade

London, 7. novembra. n. Zdi se, da so nesoglasja, ki so nastala zaradi gospodarske politike britanskega imperija, postrila odnošaje tudi med člani vlade. Tako prinaša »Daily Telegraph« senzacionalno vest, da je minister Snowden proti kvotnemu sistemu za pšenico, ki ga je predložila vlada. Snowden baje celo preti s svojim odstopom, ako bi se ta sistem sprejel. Po mnenju lista pa MacDonald nikakor ne bo dovolil, da bi Snowden demisioniral. Dalje izjavlja, da je malo nade za praktični uspeh imperijalne konference na gospodarskem polju.

Preprečena boljševiška demonstracija v Bolgariji

Sofija, 7. novembra. n. Policija je izvedela, da so boljševiški agenti dobili iz Moskve naročilo, po katerem bi bilo treba dne 14. t. m. to je na obletnico ruske revolucije, po vsej Bolgariji demonstrirati. Proti temu je vse potrebno ukrenjeno, v stanova jih komunistov pa so izvršene hišne preiskave. Zažgali so velikansko število letakov. Vsa zborovanja za danes so odpovedana.

Pred novo »revolucijo« v Južni Ameriki

Buenos Aires, 7. novembra. AA. Po vestih iz Montevidea pripravljajo tamkaj revolucijo. Upor naj bi izbruhnul po vsem Urugvaj 10. novembra. Revolucijske čete se zbirajo ob obali.

Pretep v francoskem parlamentu

Pariz, 7. novembra. AA. Med razpravo o zunanje-politični interpelaciji je bilo več osebnih incidentov. Poslanec Aymard in Leon Blum sta imela hud beseden boj, ki so ga podpirali njuni številni prijatelji. Naposled je moral nastopiti vojaška garda, ki je poslance ločila in odstranila iz veže. Poslanec Bouillon je ostro napadel stališče vlade.

Polet nemškega letala »Do X«

London, 7. novembra. AA. Polet velikega nemškega zrakoplova »Do X« iz Amsterdama proti Calshotu na Angleškem je določen za časno za jutri med 9. uro zjutraj in 12. uro popoldne. Končna določitev časa poleta zavisi od vremenskih prilik.

Berlin, 7. novembra. n. Rohrbach Werke so vložili tožbo proti družbi Dornier, češ da je kršila njihove patente pri letalu »Do X«. Družba je obenem dala izjavo, da je tožbo vložila iz docela formalnih vzrokov, da bi tako zaščitila svoje pravice.

Kontakt z narodom

Trdno stoji samo palača, ki je postavljena na živo skalo. Prav tako pa je na trdnih temeljih samo ona država, ki jo nosi živa sila naroda. V zgodovini se je ta resnica neštokrat izkazala in najmočnejša carstva, najsilnejše republike so padle, ko jih ni nosila več živa sila naroda. To pa se je dogajalo redno v dveh primerih: ali je usahnula živa sila naroda in je ta vsled degeneracije in moralne propalosti izgubil vso moč, ali pa niso oni, v katerih rokah je bila vsa državna oblast, več imeli kontakta z narodom in zato niso upoštevali narodnih potreb. Narod je zato izgubil smisel za državo, popustil in temelji, na katerih je stala državna stavba, so padli.

Prva naloga vsake vlade je zato, da je v stalnem in živem kontaktu z narodom, da tako ve za vse potrebe naroda in mu more ustreči njegovim željam. Te prve naloge vsake vlade se v posebno odlični meri zaveda vlada generala Živkovića. S predsednikom vlade na čelu so vsi ministri obiskali vse banovine in v neposrednem kontaktu z narodom razložili svoje poglede na državno delo, a obenem tudi zvedeli od naroda za vse njegove potrebe in bolečine. Takoj po svojem povratku v Beograd pa so ministri na seji ministrskega sveta razpravljali o željah naroda in po možnosti takoj tudi izpolnili te želje.

Zato kontakt z narodom, kakor ga izvajajo ministri vlade generala Živkovića, nima samo velikega idejnega pomena, temveč pred vsem praktičen pomen. Za kar je bilo treba včasih celo vrsto deputacij, intervencij, prošenj in reklamacij, to se sedaj na teh sestankih ministrov z narodom doseže nakrat in skoraj igraje. Odpadlo je nepotrebno pisarenje in državni aparat funkcijonira lažje, ker enostavnejše.

V tem neposrednem obveščanju ministrov z narodom pa je še druga pridobitev. Šele tu med narodom morejo ministri prav spoznati, kakšne uspehe imajo njih ukrepi v realnem življenju. Šele tu med narodom se jasno pokaže, kje je v upravnem aparatu napaka, da se nekateri ukrepi čisto drugače izvajajo, kakor pa so mišljeni. Ti sestanki ministrov z narodom so najboljša in najučinkovitejša korektura za vse delovanje državnega aparata in šele s to korekturo more ta delovati dobro in brezhibno.

Še večji dobiček od tega neposrednega kontakta ministrov z narodom pa ima narod sam. Tu v živem in direktnem razgovoru s člani kraljevske vlade spozna šele narod za namene in cilje vse vladne politike. Na ta način šele narod dobro spozna, zakaj nosi temelje državne zgradbe, ki je v prvi vrsti zgrajena zato, da pomaga njemu. In da je temu res tako, spozna, ko pove svoje težnje in želje in ko v kratkem vidi, kako se pričenjajo te želje izpolnjevati.

Jasno je seveda, da se vse te želje nakrat ne morejo izpolniti, zlasti še, ker so nekatere takšne, da segajo preko moči vlade. Tako vlada tudi pri najboljši volji ne more doseči želje kmetovalca, da bi se na žitu in poljskim pridelkom nakrat poskočila, če pa pada po vsem svetu. Enako ne more vlada kar na mah odpraviti gospodarske krize, ki je posledica tako številnih vzrokov, od katerih so nekateri celo izvendržavni. Nič manj pa tudi ni jasno, da ni mogoče nakrat ustreči vsem željam, ki jih ima katera pokrajina. Deset in desetletja so bile naše pokrajine gospodarsko zanemarjene in zato ni mogoče v par letih popraviti vse zamujeno, zlasti ne po opustošenih svetovne vojne.

Vse to je treba upoštevati, ker le potem bo imel sestanek ministrov z odposlanci ljudstva poln uspeh. Ne zahtevati nakrat preveč, ker potem se dostikrat nič ne doseže, temveč zahtevati to, kar je mogoče in kar je z dobro voljo izvedljivo. Da te pri ministrih vlade generala Živkovića ne bo manjkalo, je jasno, kakor tudi ni nobenega dvoma, da bodo tudi vsi zastopniki korporacij prišli le z dobro voljo.

Kontakt z narodom, to je zveza naroda z državo, da narod razume vse potrebe države, država pa vse potrebe naroda. Kontakt z narodom je zato najmočnejše zadržavno delo in to delo vrši vlada generala Živkovića sistematično, kar še posebej jamči za uspeh njenega dela.

In v nedeljo bomo tudi Slovenci pričeli tega zadržavnega dela in zato že danes dobrodošlico g. predsedniku vlade generalu Živkoviću in vsem gospodom članom njegove vlade.

Dobrodošli v Sloveniji!

Novi jugoslovanski poslanik v Sofiji

Nastopna avdijenca - Izjava poslanika dr. Vukičevića novinarjem

Sofija, 7. novembra. AA. Danes je bil novi jugoslovanski poslanik v prvi avdijenci pri kralju Borisu. O priliki današnje svečane predaje akreditivov sta se nahajala med spremstvom poslanika kraljevi svetnik Gruer in polkovnik Markov, ki je prideljen kraljevi suiti. Dr. Vukičević je spremljalo tudi osebo jugoslovanskega poslanstva. Vojno spremstvo je sestajalo iz prvega eskadrona prvega konjeniškega polka. Avdijenca je trajala trideset ur.

Po svečani avdijenci novoimenovanega jugoslovanskega poslanika dr. Vukičevića v dvoru, kjer je novoimenovani opolnomočeni minister kraljevine Jugoslavije predal svoja akreditivna pisma kralju Borisu, je g. Vukičević dal predstavnikom bolgar-

skega tiska sledečo izjavo:

Zelo sem srečen, da je v moji diplomatski karijeri prvo poslaniško mesto Sofija, lepa prestolnica Bolgarije, najbližja sosedu moje domovine. Zelo sem zadovoljen z lepim sprejemom s strani službenih krogov. Nadejam se, da mi bo bivanje v Sofiji prijetno posebno še v pogledu na posle, ki me čakajo pri jačanju medsebojnih političnih in gospodarskih interesov obeh držav. Trudil se bom prav posebno, da se dva tako blizu si stoječa naroda čim boljše spoznata in ne bom obžaloval truda, da se ta rezultat čimprej ustvari. Ceneč veliki pomen bolgarskega tiska, upam, da bom našel pri izvrševanju te moje naloge njegovo dragoceno pomoč.

Odnošaji z Nemčijo pred francoskim parlamentom

Vse stranke soglasno za varnost mej in za spoštovanje mirovnih pogojev

Pariz, 7. novembra. AA. Na današnji seji francoske zbornice je demokratiški poslanec Pezet poudarjal važnost zblizanja z Nemčijo. Vključ temu se je energično izjavil proti reviziji mirovnih pogojev in priznal, da ni bila Francija za svoja mirovna stremiljenja tako nagajena, kot bi zaslužila. Izid nemških volitev ne sme vzeti Franciji poguma.

Poslanec demokratske socijalne skupine Dela-Vail je izjavil, da zahtevajo vse stran-

ke zbornice soglasno varnost meja in spoštovanje pogojev. Govornik je nadalje omenil, da so morale francoske čete zasesti Porurje, ker se je Nemčija hotela odtegniti svojim obveznostim. Nemčija je odgovorila na koncesije s strani Francije s paradami Stahelma v Koblenzu, dočim noben Francoz ni defilirajl 1871. na planoti Maxeville, hoteč Nemčijo izzivati. Govornik je končno zahteval, naj vlada vodi energično politiko.

Ruždi bej o nedavnih sestankih v Ankari

Istčasnost Venizelosovega in Bethlenovega obiska je bila gol slučaj - Pojasnila turške vlade drugim državam

Beograd, 7. novembra. k. Skozi Beograd je potoval turški zunanji minister Ruždi bej, ki potuje v Zenevo, da se tam z ostalimi člani turške delegacije udeleži pripravljane konference za razorožitev. V ministrovem spremstvu je njegov šef kabineta Kemal Adži bej. Člani delegacije so: Kevard paša, general Teftik bej, dalje Mahmud bej, poslanec in glavni urednik lista »Miliyet«¹ Nedžnet Sadi beg, svetnik političnega oddelka zunanjega ministrstva Asim beg in drugi. Na beograjski postaji so pozdravili turškega zunanjega ministra poslanik Ali Hajdar beg ter drugi člani poslanstva in konzulata. Ruždi bej se je nekaj minut razgovarjal tudi z zastopnikom našega zunanjega ministrstva tajnikom Milanom Stefanovićem, ki ga je prišel pozdravit v imenu ministra dr. Marinkovića. Ruždi bej je na postaji izjavil nekemu novinarju med drugim to-le: Srečanje grofa Bethlena z Venizelosom v An-

kari, o čemer so tuji listi mnogo pisali, je bil samo srečen slučaj in nič več. Venizelos in Mihalokopulos sta vrnila poset ravno za časa turškega narodnega praznika. Ob istem času je prišel v Ankaro tudi grof Bethlen in se tako slučajno sestal z grškimi državniki.

Pariz, 7. novembra. l. Poročajo iz Carigrada, da so se diplomatski zastopniki nekaterih držav zanimali pri turški vladi za razgovore, ki so jih imeli njeni člani ob priliki poseta grškega in madjarskega ministrskega predsednika. Turška vlada je smatrala to kot povod, da odredi svojim diplomatskim zastopnikom v Parizu, Londonu, Beogradu in Bukarešti, da dajo tamkajšnjim vladam pomirjevalna pojasnila o turško-grškem sporazumu in o turško-madjarskih pogajanjih in da posebej naglasijo, da ni bilo besede o ustvaritvi kakkega političnega bloka med Turčijo, Grško in Madjarsko.

Številne konfinacije Jugoslovanov v Italiji

Pisatelj France Bevk posvarjen od goriškega prefekta

Trst, 7. novembra. v. Pred dnevi so bili konfinirani: upravnik bivšega dnevnika »Edinosti«¹ Hinko Pertot za dobo 5 let. Viljem Stilič, brat dr. Stilič, ki je sedaj v ječi v Rimu med obtoženci, ki so bili postavljeni pred posebno sodišče za zaščito države, in sicer na tri leta, trgovec Ivan Bole iz Landola pri Postojni na 3 leta, Pa-

hor Drago, ki je bil zaposlen v Trzinu, za dobo 3 let, in Rafael Lipužič, ki je bil zaposlen v idrijskih rudnikih, za dobo 1 leta. Znanega pisatelja Franceta Bevka je goriška policija posvarila in mu prepovedala vsako obveščanje z bivšim poslancem in sedanjim ravnateljem goriškega »Novega lista«¹ dr. Besednjakom.

Deset tisoč porušenih hiš v potresnem ozemlju

Uradni italijanski podatki o razdejanju zadnjih dveh potresov

Rim, 7. novembra. n. Minister za javna dela Crollanza je predložil načelniku vlade izčrpno poročilo o javnih delih v južni Italiji na ozemlju, ki ga je 23. julija t. l. razdeljal potres. Iz poročila se da razbrati, koliko škode je potres povzročil. V svojem poročilu pravi minister, da gradi država v svoji režiji 3746 stanovanj v 961 hišah. Vse hiše so iz betona in lesa, tako da bodo mogle bolje vzdržati eventualne nove potrese. Od teh hiš je bilo do sedaj zgrajenih 949 s 3708 stanovanji. Treba je še zgraditi 12 hiš. Država je dala v svoji režiji popraviti 3274 poškodovanih hiš v mestih in 609 po vaseh. 1641 zgradb v me-

stih in 275 na deželi so si lastniki sami popravili. Potemtakem je potres poškodoval skupno v mestih 5190 hiš v mestih, 883 pa na deželi. Popraviti je treba še 1849 v mestih, 339 pa na deželi. Nadalje je vlada že odobrila kredit za kritje stroškov vseh teh zgradb in za popravilo hiš v znesku 150.000.000 lir.

Prav tako je vlada votirala za ozemlje v severni Italiji, ki mu je prizadel mnogo škode potres 30. oktobra t. l. 30.000.000 lir, da se popravijo porušene in narušene hiše. Računajo, da je takšnih hiš okrog 5000.

Spomenik hvaležnosti do Francije

Pariz, 7. novembra. AA. Delegacija francoskih univerz, ki se udeležuje svečane proslave odkritja spomenika hvaležnosti Franciji v Beogradu, sestavljajo med drugimi: kot predsednik delegacije senator in bivši minister prosvete Honorat, rektorja Pinnaud in Coule iz Montpeliera, dalje prof. in član medicinske akademije Jean Audelein, prof. univerze Coutieres in devet uglednih učenjakov.

Romunija izroči telefon v privatne roke

Bukarešta, 7. novembra. n. Včeraj so ustanovili telefonsko družbo s sedežem v Bukarešti. Za predsednika so postavili Gligorija Filipescuja, znanega romunskega fašista. Izjavil je, da bo Morganova finačna skupina z novim letom prevzela eksploatacijo romunskega telefona in pričela takoj graditi kabelj, ki bo vezal državo z inozemstvom.

Sestanek ožjega odbora zveze jugoslovanskih mest

Beograd, 7. novembra. l. Danes se je sestel ožji odbor zveze mest. V odboru sodelujejo zastopniki mest Beograda, Ljubljane, Zagreba, Sarajeva in Splita. Izdelali so načrt o shemi in pravilniku za budžetiranje mestnih občin. Načrt bodo predložili preko zveze mest posameznim občinskim upravam, da ga proučijo, nakar bo ožji odbor definitivno redigiral shemo in pravilnik o budžetiranju mest. V ožjem odboru je Ljubljano danes zastopal dr. Alojz Rant, finančni referent ljubljanske občine.

Sestanek izvoznih zavodov

Beograd, 7. novembra. l. 10. in 11. t. m. bo v Beogradu sestanek izvoznih zavodov, katerih zastopniki se bodo domenili o praktičnih ukrepih za racionalizacijo žitnega eksporta. Tega sestanka se bodo udeležili razen delegatov naše države zastopniki Romunije, Madjarske, Poljske in Bolgarske.

Nenavadne izjave v »Vedetti d' Italia«

Pod tem noslovom poroča »Jugoslovanski glasnik«¹ »Vedetta d'Italia«¹ prinaša izjavo neodvisne demokratske stranke v emigraciji, v kateri se pravi, da se samostojni demokrati pridružujejo borbi hrvatskega naroda za samostojnost, da se v borbi proti tiranov v Beogradu pod vodstvom neustrašnih voditeljev Mačka, Pribičevića, Trumbića, Pavelića, Košutića in Krnjevića nahajajo vsi pošteni ljudje v deželi, da med mučenikom Svetozarjem Pribičevićem in »izdajalcem«¹ dr. Pavelićem ni danes nobene razlike.

Najboljši odgovor na to izjavo, v kolikor sploh obstoji, so veličastne manifestacije kralju in državi, ki so se vršile na sestankih članov vlade z državljani in kateri sestanki so se te dni vršili po kmetskih krajih.

Imenovanja

Beograd, 7. novembra. Ministarstvo za socijalno politiko in narodno zdravje je postavilo za pripravnika pomočnika in referenta pri inspekciji parnih kotlov pri kraljevi banski upravi Dravske banovine v Ljubljani 1/9 Milutina Debelaka, pomožnega referenta inspekcije dela pri kraljevski banski upravi v Moravski banovini v Nišu, in sicer po lastni prošnji.

Vprašanja mednarodne trgovske zbornice

Beograd, 7. novembra. AA. Mednarodna trgovska zbornica je poslala tri glavna vprašanja vsem narodnim odborom, da na nje odgovore: Gre za sredstva trgovskega posredovanja, to je za potnike, vzorce in tiskano reklamo. Odgovori so potrebni tej zbornici, da more pred Društvom narodov zahtevati ukinitve carinskih formalnosti. Naš narodni odbor te zbornice je prejel ta vprašanja in jih razposlal vsem interesiranim krogom s prošnjo, da mu sporoče svoje mišljenje o trgovskih potnikih, blagovnih vzorcih in reklamah.

Seja komisije za mednarodni telefonski promet

Beograd, 7. novembra. AA. Mednarodna trgovska zbornica bo imela 6. in 7. decembra zasedanje komisije za mednarodni telefonski promet. Generalno tajništvo te zbornice je povabilo vse narodne odbore, da stavijo konkretne predloge o tem, kako naj se uredi mednarodna telefonska služba.

Prispevki za dom ljublj. profsorskega društva

Beograd, 7. novembra. l. Ljubljansko profsorsko društvo je na svojem zadnjem kongresu sklenilo, da bo glavna društvena uprava v zvezi z zastopniki sekcijskih uprav določila višino prispevkov društvenih članov za zgradbo doma, ki ga namerava zgraditi društvo, čim nabere potrebno denarno vsoto. V zvezi s tem važnim vprašanjem je imela glavna uprava danes plenarno sejo in sklenila prispevke urediti na tale način: suplenti bodo plačevali po 3 Din mesečno, profesorji 8. in 7. skupine ter predmetni učitelji po 6 Din, profesorji 5. in 4. skupine po 10 Din, direktorji popolnih gimnazij, inspektorji in načelniki pri ministrstvih in banskih upravah 8. in 3a skupine pa po 16 Din na mesec. Prispevke bodo začeli zbirati s 1. januarjem prihodnjega leta. Za zgradbo doma ima profsorsko društvo že na razpolago 500.000 Din.

Nesreča zrakoplova »R 101« pred sodiščem

London, 7. novembra. AA. Na današnji razpravi sodišča sta dva francoska vladna strokovnjaka, ki sta preiskala ruševine zrakoplova »R 101«, izjavila, da je bil zrakoplov nepoškodovan, preden je padel na zemljo. Sodišče je danes večino razpravljalo o stanju plinskih rezervoarjev in o možnosti, da so bili poškodovani tako, da se zrakoplov ni mogel dvigniti. Pred sodiščem so prečitali pismo polkovnika Richmonda o poškodbah, ki so se pojavile pri zrakoplovu pri njegovi gradnji julija meseca.

1. julija je letalski poveljnik Irwin poročal, da se zrakoplov zelo težko vodi. Omenil je, da obstoja možnost uhajanja plina. V zvezi s tem poročilom je Richmond pisal majorju Scottu, da je izguba plina zelo velika in zahteva, naj mu poroča o podrobnostih poškodb, ki jih je našla posadka od časa do časa.

Istotako je pisal tudi Mevade letalskemu ministru o pomanjkljivosti plinskih rezervoarjev in omenil, da puščajo vkljub vatrnanju. Mevade je v pismu priporočal, naj se ne dovoli polet zrakoplova, dokler ti nedostaki ne bodo odstranjeni.

Na današnji razpravi je Mevade izjavil, da so bili plinski rezervoarji »R 101«¹ pred poletom v Indijo dovolj vatirani.

Na vprašanje predsednika sira Johna Simona, ali bi izstavil spričevalo o uporabnosti »R 101«¹ za polet pred njegovo zadnjo vožnjo, je Mevade odgovoril: »Menim, da tega nikoli ne bi bil storil!«

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 7. novembra. d. Večerna vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Milejše vreme. Osvežujoči zapadni vetrovi. Mimogrede motnje v severnih Alpah. Mogoče dež.

Simfonični koncert

Sinoči smo imeli po dolgem času zopet prvo vrsten koncert velikega sloga. Gospa Thierry Kavčnikova, g. Rupel, člani opernega orkestra in člani Orkestralnega društva Glasbene Matice so nam podali Glazunova koncert za gosli in orkester, pet Mahlerjevih žalnih pesmi »Mrtvi decij«¹ za mezzosopran in orkester ter grandiozno četrto simfonijo Čajkovskega. Vse točke je dirigiral ravnatelj opere g. Polič, ki mu gre glavna zasluga, da imamo sploh priliko slišati simfonično glasbo. Razpodana unionska dvorana je dokaz, da so te vrste koncerti pri nas nujno potrebni in željeni. Podrobno poročilo sledi. Slavko Osterc.

Janez Pahar:

Vprašanje voznega reda

I.

Končno prehajam še k voznemu redu, pri čemer se bom, poznavajoč dobro le potrebe ljubljane in okolice, omejil le na naše proge — a želim, da se vsaj deloma upošteva iznešena želja v prihodnjem poletnem voznem redu.

Pričnem zopet z glavno progo in to z delom proti Zid. Mostu. Sedanje stanje, kar se tiče brzovalov, ustreza povsem in se bistveno itak ne bi dalo izpremeniti z ozirom na mednarodne proge — pač pa je potrebna izprememba voznega reda osebnih vlakov v tem smislu, da se uspostavi status quo — t. j. stanje pred usodno zimo 1928-1929 ter uvede do Zid. Mosta odnosno do Litije še nekaj motornih lokalnih vlakov.

Istočasno naj bi se brzina osebnih vlakov povečala. Jutranji vlak naj bi odhajal ob 5. uri in ne pozneje s takojšnjo zvezo proti Zagrebu, da zamorejo biti potniki vsaj krog pol desete tam. Drugi dopoldanski vlak mogel bi obdržati isti vozni čas, kar ima v Zid. Mostu itak zvezo na brzega proti Zagrebu.

Opoldanski naj bi odhajal zopet krog pol dneva brez postanka v Polju. Do Zaloge naj bi za lokalni promet vozil ob 12.20 lokalni vlak, saj je itak vedno prenatrpan. V Zid. Mostu naj bi imel opoldanski vlak zvezo z vlakom, ki bi mesto iz Zid. Mosta vozil iz Celja proti Zagrebu in čigar vozni čas bi se za eno uro preložil od sedanjega, ki vozi iz Zid. Mosta proti Zagrebu, a nima nobene prave zveze.

Večerni osebni vlak naj bi odhajal šele krog sedme ure — brez postanka v Polju in Sevnici in s pospešeno brzinjo, da bi mogel prispeti, če se mu še skrajša sedanji dolg postanek v Zid. Mostu na nujno potrebni minimum, ob isti uri v Zagreb odosno Maribor kot doslej.

Ker je pa ravno ta vlak prenatrpan, naj bi v njegovo razbremenitev vozil do Litije eventualno ob 18.15. Mesto lokalni motorni vlak z odhodom ob 18.15.

Popoldanski osebni vlak naj bi kakor preje odhajal ob 14.20 ter vozil do Celja, kjer naj bi imel zvezo na lokalni motorni vlak Celje-Maribor in obratno pri povratku.

Nočni osebni vlak naj bi odhajal krog ene iz Ljubljane z dohodom pred peto uro v Maribor ter ugodnejšo zvezo v Zid. Mostu proti Zagrebu, kamor bi vlak vozil tudi iz Celja in ne kot doslej iz Zid. Mosta.

S tako ureditvijo bi bilo ustrezno za doglede čas dejanskih potrebam — a je tudi minimum — mogel bi se eventualno dodati še kak lokalni motorni vlak na poedinih odsekih te proge.

Isto velja za povratek navedenih vlakov, ki naj bi dohajali slično kot pred redukcijo v l. 1929 v Ljubljano.

Pripomnil bi še, da naj bi se sezonski brzoval München-Split izpremenil v stalnega, ker s stalnim porastom tujeskega prometa bo tudi dovolj frekventiran, pa tudi domači potnikom je prikladen ter močno razbremeni ostale stalne prenatrane vlake.

II.

Oglejmo si sedaj zvezo z Gorenjsko. Tu bi se vozni red osebnih vlakov moral deloma povsem izpremeniti. Prvi jutranji vlak odhaja mnogo prekasno — zato naj bi mesto dosedanjega delavskega vlaka do Kranja, odnosno izletniškega ob nedeljah v poletni sezoni vozil redni osebni vlak z odhodom med 5.30—5.50 zjutraj, kar nikakor ni prezgodaj, temveč nasprotno ugodneje. S tem bi se odpravilo tudi slabim poštanim zvezam, ker bi Gorenjska, zlasti kraji od Kranja naprej, mnogo preje dobili pošto, saj bi bila v Bohinju lahko že pred deveto, dočim je zdaj šele po deseti. Ta vlak bi imel povratek enako kot doslej. Mesto dosedanjega jutranjega vlaka naj bi krog osme vozil nov osebni vlak do Jesenic, ki bi v letni sezoni imel priključek na Kr. goro in Bohinje.

Opoldanski vlak naj bi odhajal šele opoldan in za njim v njegovo razbremenitev eventualno motorni do Medvoda ali Škofje Loke s povratkom pred 14. uro.

Popoldanski vlak naj bi odhajal kot doslej, toda vzpostavi naj se celoletna zveza z Bohinjem in Kranjsko goro, ki je sedaj ni. Lokalni vlak v Kranj in nazaj naj bi ostal, enako večerni ostane kot doslej. Mogel bi se pa uvesti ponoči pred polnočjo lokalni vlak do Tržiča s povratkom pred sedmo uro v Ljubljano. Nanj bi imeli zvezo potniki iz vseh ostalih prog — ter bi bil omogočen še isto noč povratek domov posetnikom gledališč in drugih prirediteljev.

Proti Rakeku bi mogel ostati sedanji vozni red — nekoliko spremenjen ter dopolnjen z uvedbo še enega lokalnega vlaka. Isto bi veljalo za vrhniško in kamniško progo.

Pač pa bi trebalo spremeniti vozni red proti Karlovcu. Jutranji vlak naj bi odhajal pred šestimi z dohodom v Karlovac krog desete, da ima še zvezo na vlak iz Zagreba. Mesto sedanjega jutranjega vlaka naj bi odhajal dopoldne lokalni vlak do Novega Mesta krog 10. ure. Nanj bi imeli zvezo Gorenjci in Notranjci ter oni iz Kamnika in Vrhnike — pa še potniki, ki bi prispeli pred 10. uro z osebnim vlakom iz Zagreba. Opoldne naj bi šel nekoliko po dvanaesti uri s povratkom pred 14. uro lokalni motorni vlak do Grosuplje, eventualno le do Šmarja.

Dosedanji opoldanski osebni vlak naj bi odhajal nekoliko pred 14. uro, da bi imel nanj zvezo Mariborčan. Popoldan naj bi vozil pospešeni osebni vlak, nekdanji polbrzi, na Karlovac krog pol pete, dočim naj ostane večerni

osebni nespremenjen s celoletno zvezo proti Karlovcu.

Vsi vlaki naj bi imeli zvezo tudi proti Kočevju. Obdržati naj se pa lokalni potniški vlak Novo Mesto-Karlovac — a preloži vozni čas za eno uro kasneje. S temi konkretnimi predlogi menim, da bi bilo ustrezno povsem dejanskim potrebam, a so tudi minimum, ki naj se ga vzame v poštev pri sestavi poletnega voznega reda na pomlad, ker se veljavni vozni red se-

Rožič Val:

Jadranska Straža

(Ob priliki današnjega obnega zbora »Jadranske Straže«)

Ljubljana, 8. novembra.

Morje je neizmerna, neizčrpna zakladnica materijalnega bogastva, pa tudi duševne kulture, zato so se že od pamtliveka trudile vse pomorske države, da bi si pridobile, čeprav s silo, monopol (oblastvo), gospodstvo nad tem gigantskim zakladom.

Je še nerešeno vprašanje, kdo ima večji vpliv na socialno ekonomijo človeškega rodu: ali morje ali kopno? Res je, da zemlja preskrbuje človeka s hrano in surovinami, toda res je tudi, da i morje nudi človeku neizmerne hrane in zdravja, a nudi mu še več: izdatnih, prostih in cenjenih, hitrih potov in cest, oblikih komunikacijskih zvez, ki omogočajo brzo in ceneno racionalno razdelitev kopne hrane! Kje bi ostalo danes bajno bogastvo Indije Koromandije in Amerike ter Avstralije in obratno, ako bi ne bilo neskončne gladine — morske ceste. — Da — morje in njegova bližina — pa tudi daljina — daje vsaki državi priliko in sredstva za pomnoževanje ljudskega in državnega bogastva in povzdigovanje njene kulture.

Tudi naša lepa domovina — kraljevina Jugoslavija je tako srečna in tudi ponosna, da si je po svojih energičnih zastopnikih na svetovni mirovni konferenci v Parizu — in to po velikih bojih in naporih — osvojila mesto pod svobodnim solncem — na morju na Jadranu! Od vseh Slovanov smo Jugoslavlani edini, ki imamo okroglo 1700 km dolgo toplo morsko obalo, ki je posebno razvita in členovita ter pripravna za vse faze pomorskega razvoja in gospodarstva. Po podpisu rapalske pogodbe smo od Reke pa do Sv. Iv. Meduanskega (do reke Bojane) samostojni, neodvisni gospodarji na našem Jadranu! Ali smo pa res tudi dejansko? Nismo li samo čustveni, sentimentalni marioneti — ljubitelji našega morja! Se-li zavedamo dejanske svoje umstvene državne pomorske mentalitete, ali imamo že vsi Jugoslavlani svojo čvrsto razvito in ukoreninjeno pomorsko narodno jugoslovansko samozavest? Se-li zavedamo našega največjega skupnega bogastva — posesti Jadranskega morja in njegove gospodarske rentabilnosti? Bojim se, da — ne!

In baš zato je nastala v naši državi iz razlogov stvarne, umstvene potrebe, globoke premišljenosti in iz državno življenjskega imperativa pomorsko-narodno-obrambna organizacija:

»Jadranska Straža«

ki je dete razuma, pa tudi duše celokupnega naroda in države, ki po stoletnih borbah iznova stopa na morje in utrjuje svojo pomorsko državno suvereniteto na jadranski obali od Sušaka do Bojane.

»Čuvajmo naše morje!« in »Svoboda morja« je onih tehotitvi izraz, ki vsebuje in vzdržuje ves ogromen program naše vojne in trgovske mornarice, ki je obenem gospodarski in kulturni program naše nacionalne države.

Iz vseh teh eminentno važnih razlogov je »Jadranska Straža« prevzela za svoj program izvršeno nalogo, da posploši in popularizira idejo o nujni potrebi čimprejše, nujne zgradbe močne vojne in trgovske mornarice in privede vse Jugoslavlane do nujno potrebne pomorske državne samozvesti in orijentacije. »Jadranska Straža« propagira nujnost pomorske vojne defenzive na eni strani, a na drugi strani ekonomsko-gospodarsko ofenzivo za ves naš jugoslovanski rod in državo. Morje je prvi pogoj, prva podlaga za uspešen in zdrav razvoj skupnega državnega in narodnega doma. Otrsimos se torej zaradi nas samih, zaradi lastnih interesov svoje stare lenivosti, komodnosti, neorijentiranosti, brezdelnosti, letargije, konservativnosti in pasivnosti!

Pojdimo v praktično življenje — brez vsake sentimentalnosti in lažifraziranja! »Jadranska Straža« ima čisto narodni jugoslovanski program: narodno obrambni, gospodarski in kulturni!

Jugoslavlani smo po večini kontinentalno orijentirani! Ni čuda, saj tega je krivo naš petstoletno robstvo pod tujimi vladarji — Toda sedaj, ko smo v svoji svobodni državi, mora pasti koprena pomorske nezavednosti z naših narodnih oči, mi moramo spregledati in se veseliti lepote, bogastva, čarov in romantičnega našega Jadrana. Vsak zaveden patriot in Jugoslovian mora postati tudi zaveden pomorski stražar!

Za primer, kako bi Slovenci hitro in uspešno vršili med narodom propagando za pomorstvo in državno pomorsko orijentacijo in naše Jadransko morje, naj povem svoje skromno mnenje:

Družba sv. Mohorja, ki šteje letos že skoro 60.000 članov, naj bi že za prihodnje leto izdala svojim udom kot reden književni dar lepo pisano in slikano knjigo o Jadranskem morju. Za pisatelja, odnosno prispevke ne bo v zadregi, ker ji bo v tem oziru sigurno šel na takojšnjo pomoč glavni odbor »Jadranske Straže« v Splitu in Oblastni odbor v Ljubljani. Edicija Mohorjeve družbe naj bi bila namenjena v prvi vrsti njenim udom.

veda ne more spreminjati. Do spomladi pa je časa dovolj, da se stvar i prouči i pripravi za izvedbo. Posebnih ovir menda ne bi bilo niti glede strojev, niti glede osebja — edini izgovor bi morda utegnili biti nerentabilnost podnih vlakov, ki bi pa, ker promet narašča, tudi kmalu odpadla. Ustrezno pa bi bilo potujočemu občinstvu, razbremenjeni bi bili nekateri do slej prenatrpani vlaki in zboljšane zveze. A to je nekaj!

Na ta način bi bil celokupni narod hitro, točno in ceno poučen o kulturni važnosti in gospodarski vrednosti našega morja.

Istotako naj bi naklonila Vodnikova družba svojim 20.000 članom knjigo o našem morju. Da bi ne bila v obeh knjigah ena in ista snov in enake slike, naj bi si glavna urednika razdelila snov in slike. Snovi za obe knjigi je že zdaj dosti zbrane po revijah in almanahih »Jadranske Straže«. Treba jo je samo zbrati in lepo urediti. Seveda se lahko napišejo tudi čisto novi članki.

Za šolsko mladino pa naj bi izdala »Šolska Matica« primerno knjižico — pomorsko čitanko za vse osnovne šole. Za vojake pa naj bi ministrstvo za vojno in mornarico izdalo primeren spis.

Ta način prosvetitve naroda o morju se mi zdi najcenejši — pa tudi najuspešnejši. Za posest morja — tako piše pomorski pisatelj H. Werk, so bile pisane najbolj krvave, a tudi najlepše strani človeške zgodovine, in sicer ne samo za pridobivanje morske posesti, ampak tudi za trajno obdržanje.

Obdržati posest pa znači: urediti, organizirati jo, v slučaju potrebe, jo braniti in ubraniti. In posest morja je tesno spojena z njegovo pomorsko in kontinentalno obrambo.

Zato čuvajmo, branimo s požrtvovalno ljubeznijo in vztrajnim delom najlepšo punčico naše ljubljene kraljevine Jugoslavije naše prelepe jugoslovanske Jadransko morje, ki je izvor naše moči, našega bogastva in zdravja!

Vlescah grade novo šolo

Lesce, 6. novembra.

Po dolgotrajnem prizadevanju najmerodajnejših faktorjev grade v Lescah pri Bledu novo šolo, ki bo prihodnje leto izročena že svojemu namenu. Gre to pred vsem hvala požrtvovalnemu leškemu županu P. Ažmanu, šol. nadzorniku in upravitelju g. Knezu in g. župniku, ki je pravi stavbeni mojster. Ramo ob rami so se oprijeli složnega dela, ne strašče se velikih materijelnih žrtv in posojila, so letošnjo pomlad oddali gradbeno dela domači blejski stavbeni tvrdki Ivan Plemelj, ki je spravila stavbo že pod streho.

Stara leška osnovna šola je v skrajno slabem in zanemarjenem stanju in nikakor ne zadošča sodobnim potrebam narodne šole in duhu časa. Ako navedemo, da poseča to šolo poleg osnovne šolske mladine tudi obrtni naraščaj v obrtno nadaljevalni šoli, ki je v isti stavbi, ter ima za vso učeno se mladino eno učno sobo na razpolago, je jasno, da bi moralo priti to pereče vprašanje slej ko prej na dnevni red.

Zato je bil že skrajni čas, da se je pričelo z gradnjo nove šole. Za njo se je zanimal tudi ministrski predsednik g. Pera Živkovič, ki je z zanimanjem pregledoval novo šolo, ob priliki, ko se je mudil na Bledu.

Nova šola, ki dosedaj še ni ometana, ima 4 učne sobe, telovadnico, prostor za gospodinjsko šolo in stanovanje za šol. upravitelja ter učitelje. Krajevnemu šolskemu odboru in vsem ostalim faktorjem, ki vodijo gradbeno akcijo nove šole, je le čestitati na njihovi odlični kulturni poti.

Demon alkohol

Bled, 6. novembra.

Gradbeno tvrdka Slavec zaposluje pri gradnji podaljška Park-hotela in Kazine okoli 170 delavcev, ki so po večini tujci Prekmurci, Štajerci in Ličani. Denar si zaslužijo z največjo težavo, saj le redko komu pride dnevno 50 Din pri 10—12 urnem poslu. Res žalostna in bedna je socialna slika teh siromakov, ki si pod pezo najtežjih okoliščin krvavo zaslužijo svoj vsakdanji kruh, s čimer povečini podpirajo sebe in svojo rodbino.

V soboto 1. t. m. so imeli plačilni dan, na katerega so čakali z največjo nestrpnostjo. Že nekaj dni poprej so nekateri hodili k blagajniku, proseč ga za predplačilo. Zmanjkalo jim je denarja za kosček kruha. Dobrovoljni blagajnik je vsakomur ustregel, če je le imel na razpolago denar.

V soboto so torej dobili plačilo. Hipoma so bile polne bližnje gostilne. Čudno je pač pri naših ljudeh in vražje strastna je razvada, da dajo duška svojemu notranjemu razpoloženju na ta način, da se opijejo, misleč, da tako najlažje pozabijo na svoje gorje. V opojnem stanju postajajo nekateri rabijatni, prepirljivi, neznošno tečni, da presedajo vsem. Lahkomiselno zapravljajo svoj težko zaslužen denar, ne da bi pomislili, kako se bodo preživljali. Še bednejša pa postaja socialna slika, ko se v prepiru in pijanosti začno obdelovati z noži ter ogrožajo sebe in svoje bližnje.

V neki tukajšnji gostilni so se zbrali delavci ter so jeli popivati. Dolgo časa so sedeli; naposled vstane približno 37-letni P. Josip. Ker

ni našel svojega klobuka, je stopil pred vrata in dejal, da ne bo smel nihče zapustiti sobe, dokler ne dobi svojega klobuka nazaj. Neki drugi je moral v svoji obestnosti nalašč kljubovati. Vstal je in poizkusil oditi skozi vrata. V tem trenutku se je že zasvetil v njegovih rokah dolg oster kuhinjski nož, s katerim je očitno hotel zabosti svojega nasprotnika. Ker ga je slednji bržčas čvrsto prijel za roko, v kateri je tiščal nož, sta se nekaj časa ruvala, dokler nista padla na tla. V tem sta pritekla dva mlada zastavna fanta, brata Franc in Alojz D., hoteč rešiti tovariša iz obupnega stanja. Toda zašla sta predaleč. Iz bogsigavedi kakšnega vzroka sta začela obdelovati P. z noži ter mu prizadejala okrog 7 ran v prsa, roke in stegno.

Na lice mesta je bila takoj pozvana orožniška pomoč, ki je uvedla preiskavo ter spravila rabijatna, brezsrčna hudodelca na varno pod ključ.

P. je preiskal domač zdravnik, katerega zdravi za enkrat v domači oskrbi, kasneje bo pa moral bržčas v bolnico.

Sv. Andrej pri Škofji Loki, 7. nov.

Demon alkohol, ki povzroča na našem narodnem telesu toliko hudega in zla, je za žrtev bogatejši. V mirnem zatišju gorske vasice Sv. Andreja je vaščane močno presenetil obupni čin mladeniča, starega okoli 28 let, ki je izvršil samomor zaradi alkohola.

Posestnik Oblak Anton iz Sv. Andreja v občini Zmince se je odpravil na poslu v bližnji gozd okoli 16. ure popoldne. Medpotoma pa iznenada zavzeti gospodar opazi popolnoma neznanega človeka, moškega najlepših let, ki je nervozno in obupno skakal sem in tje po gozdu. Oblak je v prvem hipu domneval, da ima opravka z abnormaležem. Nesrečnež je ječal od hudih bolečin in prosil pomoči. Nekaj trenutkov nato se je moški zrušil kraj Oblaka na tla. Nesrečnežu domačin ni mogel pomagati. Močan duh po lizolu je izpovedal vse. Mladenič je izvršil samomor z jedko tekočino. Tekom pol ure je bila tragedija mladega življenja končana; nastopila je smrt.

O dogodku so bili takoj obveščeni župan zminške občine g. Bernik Franc iz Bodovlj in orožniki v Škofji Loki, ki so skupno odšli na lice mesta k Sv. Andreju.

Pri osebni preiskavi pokojnika, ki je bil prav čedno opravljen in urejen, so našli poslovilno pismo naslovljeno na Jero P. v Kovarju pri Križah, v katerem se poslavlja obupanec od očeta, matere in ostalih svojcev z ganljivo prošnjo, naj mu prostovoljno koraka v smrt ne zamerijo. Nesrečni alkohol, ki je zavladal nad njim, je kriv njegovega obupnega koraka. Identiteta samomorilca ni ugotovljena. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico v Škofjo Loko, kjer bo pokopano.

Preprečena velika nesreča

Podivjani konji bi skoro povzročili smrt župnika

Slovengradec, 6. novembra.

Župnik č. g. Treiber Franc iz St. Miklavža pri Slovenjgradcu se je po opravih v četrtek 6. t. m. z vozom odpeljal v Slovenjgradec. Nesreča je hotela, da se je njegov konj splašil tik pred trgov. Pri hiši magistra g. Vaupota se je voz preobrnil. Ker je tam kameniti trotoar, sta padla g. župnik in voznik z vso silo na kamena tla, podivjani konj pa je z razbitim vozom dirjal dalje in so ga z velikim trudom ustavili in ukrotili.

G. župnik je dobil težke poškodbe na glavi, voznik pa si je najbrže zlomil desno roko. Verjetno je, da imata oba tudi notranje poškodbe. Ob sta bila takoj prepeljana v tukušnjo bolnico, kjer sta dobila prvo pomoč. Nesreča, ki na čudežen način ni zahtevala smrtnih žrtve, je pretresla celo mesto, posebno ker je g. župnik že star nad 70 let! Želimo mu skorajšnjega okrevanja!

Gledališče

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

DRAMA

Začetek ob 20. uri zvečer
Sobota, 8. novembra: »Mladoletec«. Red A.
Nedelja, 9. novembra: Ob 15. uri: »Janezek-Nosanček«, mladinska predstava. Izven. — Ob 20. uri: »Gospa ministrica«, ljudska predstava po znanih cenah. Izven.
Ponedeljek, 10. novembra: »Sen kresne noči«. Red B.

OPERA

Začetek ob 20. uri zvečer
Sobota, 8. novembra: »Grof Luksemburški«, opereta. Ljudska predstava pri znanih cenah. Izven.
Nedelja, 9. novembra: Ob 15. uri: »Madame Butterfly«, ljudska predstava pri znanih cenah. Izven. — Ob 20. uri: »Mascot«, premijera. Izven.
Ponedeljek, 10. novembra: Zaprt.

Šentjakovski gledališki oder

Sobota, 8. novembra: »Križni pajek«, Nedelja, 9. novembra: »Križni pajek«.

MARIBORSKO NARODNO GLEDALIŠČE

Sobota, 8. novembra: Ob 20. uri: »Aleksandra«. Ab. A. Kuponi.
Nedelja, 9. novembra: Ob 15. uri: »Sen kresne noči«. Navadne dramske cene. Kuponi. — Ob 20. uri: »Lutka«, premijera.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 10. novembra ob 20. uri: »Aleksandra«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Dnevne vesti

— **Smrt matere francoskega konzula v Ljubljani.** Konzul francoske republike v Ljubljani g. M. Emanuel Neuville je prejel včeraj brzojavko, da mu je umrla mati vdova Neuville. Umrla je v četrtek dne 6. novembra v Versaillesu. Žalujemo naše iskreno sožalje! Pokojnica naj v miru počiva!

— **Spomenik kralja Petra v Beogradu.** V Beogradu je spomenik kralju Petru Osvoboditelju zagotovljen s posebnim zakonom. Doslej so zbrali za spomenik že okoli 10 milijonov dinarjev. Predpriprave za zidanje spomenika se že vrše. Zediniti pa se merodajni ljudje ne morejo glede prostora, kjer naj bi spomenik stal.

— **Odlikovanje staroste JGZ g. Josip Turka.** Glavni odbor Zveze avstrijskih gasilskih društev na Dunaju je imenoval starosto JGZ gosp. Josipa Turka za častnega člana Zveze ter mu podelil krasno diplomu s častnim gasilskim znakom. Starosta JGZ g. Turk se je prejšnji mesec udeležil z nekaterimi delegati JGZ mednarodnega gasilskega kongresa, ki je letos zboroval na Dunaju in katerega so se udeležili zastopniki gasilskih korporacij iz vseh evropskih držav.

— **Jugoslovanska gasilska zveza Ljubljana** vabi vsa prostovoljna gasilna društva gasilskih žup: ljubljanske, borovniške, izanske, kamniške, kranjske, savske in vrhnjske k slavnostnem sprejemu gospoda ministrskega predsednika, generala Petra Živkovića ter ostalih gg. ministrov v nedeljo 9. novembra t. l. Zbirališče ob 9/10 na 9 zjutraj pred Mestnim domom v slavnostnem kroju s čepico.

— **Imenovanja v sodnijski službi.** V področju višjega deželnega sodišča v Ljubljani so postavljeni za sodnijske pripravnike diplomirani pravniki Josip Polec, Bogdan Jereb, Viktor Svetel in Ivan Vrančič.

— **Iz sodnopisarniške službe.** Jetniški paznik pri okrožnem sodišču v Mariboru Kušar Maks je premeščen k deželnemu sodišču v Ljubljani. Za jetniškega paznika pri okrožnem sodišču v Mariboru je postavljen Horžen Ivan, doslej dodeljen sodnemu stolu v Zagrebu.

— **Milijunska ustanova.** V Denveru v Ameriki živeči Jugoslovan bankir Lazarev Čuković je povečal ustanovo, glasečo se na ime njegovih staršev od 3 na 5 milijonov Din. Odslej bo dobivalo podpore 43 dijakov iz te ustanove.

— **Izdaja novega vinskega zakona.** Državna tiskarna je izdala po dva dinarja izvod teksta novega vinskega zakona. Po določbah zakona o vinu morajo vse prodajalne vina imeti po en izvod tega zakona na vidnem mestu.

— **Polovična vožnja na kongres strojnikov.** Minister za promet je dovolil polovično vožnjo vsem strojnikom in mašinistom ter onim, ki so pri parnih kotlih, če se žele udeležiti strokovnega kongresa, ki bo 30. novembra in 1. decembra t. l. v Beogradu.

— **Takse za rumunski potniški vizum.** Ministrstvo zunanjih zadev se je pogodilo z rumunskim poslanstvom v Beogradu o višini taksa za redna viza. Po tem dogovoru bodo poslej naši potniki v Rumunijo plačali takse 11 zlatih frankov za potni vizum, dva zlata franka pa za tranzitni vizum čez Rumunijo.

— **Izkoriščanje gozdov.** Na vprašanje direktorja za gozdove o načinu izkoriščanja s postranskih gozdnih pridelkov je ministrstvo za gozdove in rudnike odgovorilo, da je to vprašanje rešeno v navodilih o izvajanju zakona o gozdovih za gozdne uprave. Zakon o gozdovih določa v teh odredbah, da se postranski pridelki smejo dodajati brezplačno razen paze in podobnih stvari, ki so regulirane s posebnim zakonom. Kar se tiče dajanja kamenja za popraviljanje državnih in samoupravnih cest, opozarja ministrstvo, da se ravna po odredbah čl. 42 zakona o gozdovih.

— **Gostovanje družine Soče.** Drevi ob 20. uri gostuje v Borovnici v Sokolskem domu družina Soča s Strindbergovim »Očetom«. Jutri se ista igra ponovi v Gor. Logatcu v Sokolskem domu ob 15.30. uri. Pred igrjo pri obeh predstavah kratka uvodna beseda, ki jo govori pesnik Kragelj. Režijo vodi Košuta.

— **Donava narašča.** Iz Vukovara poročajo, da Donava hitro narašča. Doslej še ni prestopila bregov. Oblasti so ukrenile vse, da preprečijo poplave. — Po zadnjih poročilih iz Zagreba Sava pada. Poplavljeni pa so nekateri kraji ob progi Zidani most—Zagreb.

— **Fordovo letalo v Beogradu.** V četrtek dopoldne je v Beogradu pristalo veliko Fordovo letalo za potnike. S tem letalom so dosegli rekord hitrosti za potniška letala 264 km na uro. Z letalom so se pripeljali ameriški novinarji.

— **Ugodnosti pri predpisovanju zgradarine in pri plačevanju davkov.** Dravska finančna direkcija v Ljubljani razglasa po razpisu ministrstva financ, oddelka za davke z dne 28. oktobra t. l. št. 80.536 sledeče: Davčne uprave, ki niso še ugotovile rejske linije mest, trgov in vasi z nad 5.000 prebivalci, nadalje vasi, kjer je sedež sreskega načelstva, ter letovišča in kopališča, morajo to storiti najkasneje do 15. novembra t. l. Čim bo ta linija ugotovljena, a najdalje do konca novembra t. l., se mora za one kmetijske zgradbe, ki izpadejo iz te linije, odpisati zgradarina. Istočasno se mora po tabeli izvršiti in popraviti odmera zgradarine za zgradbe poljedelcev in majhnih obrtnikov v rejski liniji po vaseh z manj nego 5.000 prebivalci in po krajih izven rejske linije mest, trgov, kopališč in letovišč. Finančne direkcije lahko naknadno po preteku pritožbenega roka obravnavajo pritožbe proti zgradarini a najkasneje do konca meseca novembra t. l., kolikor

je peti pritožbe popolnoma osnovan. V krajih, kjer je letos letina popolnoma odpovedala, smejo finančne direkcije odgoditi na konkretno prošnjo plačilo letošnjega davka do konca novembra 1931. Davčnim zavezancem pa, ki so še v zaostanku z dohodnino, smejo finančne direkcije dovoliti na podlagi posebnih prošelj odplačevanje teh zaostankov v letnih obrokih do konca leta 1935. Podrobna navodila lahko dobe stranke pri pristojnih davčnih upravah.

— **Uprava Penzijskega fonda Advokatske komore** nas prosi za objavo tega popravka: Z ozirom na poročilo o obnem zboru Penzijskega fonda Advokatske komore v Ljubljani v vašem cenj. listu z dne 7. novembra 1930, št. 135 vas vlijudno prosimo, da sprejmete sledeči popravek: Vsi predlogi upravnega odbora so bili s potrebno dvotretjinsko večino na obnem zboru dne 4. t. m. sprejeti ter je bil posebno tudi § 4. točka 3 sprejet v stilizaciji, kakor ga je sprejela zagrebška zbornica na svojem zadnjem obnem zboru. Sklepanje o ostalih predlogih torej ni bilo odloženo. Usojamo si pripomniti, da v vašem poročilu imenovani gg. advokati niso posezali v debato glede izpembe § 2., temveč glede § 4. točka 3 in je bila končno sprejeta goriomenjena kompromisna formulacija predloga.

— **Ameriški arheologi pridejo tudi v Ljubljano.** V Beogradu se mudijo ameriški arheologi Fewkes, Movius in Ehrish. Ogledali so si tamošnji muzej. Mudijo se že dva tedna v Jugoslaviji in proučujejo teren za arheološka izkopavanja, katera prično prihodno spomlad. Iz Beograda bodo odpotovali v Sarajevo, odtod pa v Ljubljano. Imena ameriških arheologov je »Politika« objavila etimološko v latinici, in ne v cirilici in fonetično, kakor dosledno piše tujke. Tudi to je svojevrsten dogodek.

Odvetnik Dr. STARE EMIL

se je preselil s svojo pisarno v Ljubljani iz Tavčarjeve ul. 4

v Pražakovo ul. 15

(palaca Pokoj. zavoda na Miklošičevi cesti - vhod iz Pražakove ulice). 734

— **Kožni sejem v Ljubljani.** Tradicionalni sejem in dražba kož divjadi se vrši zopet prvi ponedeljek po Sv. Neži, t. j. dne 26. januarja 1931. v Ljubljani v prostorih velesejma. To organizirano prodajo lovškega pridelka izvede »Divja koža«, ki je vnovčevanje kož izvedla po vzoru modernih svetovnih trgov in dosegla velik ugled pri svetovnih trgovcih. Lovci, zbirajte kože divjadi, da jih čimveč prinesete oziroma pošljete na naš skupni sejem. Opozarjamo vas pa tudi, da kožuovino dobro pripravite. Vsako leto imate priliko videti, kako ceno doseže lepo posušena kožuovina, če je tudi drugače v kakovosti morda nekoliko slabša, dočim mnogo sicer najboljših, toda slabo prikoženih kož divjadi nihče ne kupi. Kože pošiljajte na naslov »Divja koža« Ljubljana, velesejem, v večji množinah po železnici, v manjših pa po pošti. Če vam navodila in pogoji sodelovanja niso morda še znani, obrnite se z dopisnico na ta naslov, ki vam jih bo takoj poslal.

Oglejte si

bogato zalogo kuhinjske posode aluminijaste ter emajlirane v raznih kvalitetah in barvah pri tvrdki z železino 103

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana Sv. Petra cesta 35.

— **Marica Lubejeva v zvočnem filmu.** V filmu »Pesmi je konec«, ki ga predvajajo te dni v Zagrebu, ima manjšo vlogo tudi naša operetna pevka Marica Lubejeva. Poje pesem »Ljubezen je kakor zvočni film«. Komponiral jo je Robert Stolz, ki je tudi priznal, da je Lubejeva najbolje zapela od vseh, ki sodelujejo v filmu. Tudi režiser filma jo je zelo pohvalil in zdi se, da bo kmalu dobila večjo vlogo v zvočnem filmu.

— **Pojasnilo zadruge dimnikarjev.** Glede na našo vest iz Beograda 5. novembra, ki se tiče dopolnitve pravilnika o opravljanju dimnikarske obrti, nam izjavlja zadruga dimnikarjev v Ljubljani in Mariboru, da velja pravilnik o opravljanju dimnikarske obrti iz leta 1926, v katerem je ministrstvo trgovine in industrije dopolnilo čl. 7., le za kraje, kjer še niso imeli zakonitih predpisov o opravljanju dimnikarske obrti; ta pravilnik v območju Dravske banovine ne velja, ker v tem pogledu obstajajo že od prej zakoniti predpisi, izdani na osnovi pri nas veljavnega obrtnega reda in požarno-policijskih redov. O tem obveščamo javnost, da ne bo nespornostimljen.

— **Društva in prošnje za oprostitev veselice banovinske takse.** Kr. banska uprava dravske banovine v Ljubljani razglasa: Nekatera društva vlagajo prošnje, da bi jih kr. banska uprava oprostila plačila banovinske takse na plesne prireditve, katerih čisti dobiček je določen za kulturne, humanitarne in druge obče koristne namene. Ker uredba o banovinskih davčninah ne določa nikalnih oprostitev, se vsi prireditelji opozarjajo, naj takih prošelj ne vlagajo, ker jim kr. banska uprava ne bo mogla ugoditi.

— **Avtomobilski promet preko gorenjskih prelazov nemogoč.** »Avtomobilski klub« obvešča: Po uradnih podatkih je cesta preko Ljube-

belja zametana s snegom, ki je na nekaterih mestih zaradi zametov visok do 2 m, sicer je pa približno 80 cm snega. Prehod preko prelaza z avtomobilom je tudi z verigami nemogoč. Isto velja za Podkorensko sedlo, kjer je 20 do 30 cm snega in za Jezersko, kjer je 15 do 20 cm snega. Ljubelj in Jezersko sta proglašena tudi na avstrijski strani kot neprehodna. Prehodnost vseh treh gorenjskih prelazov je pričakovati le v primeru južnega vremena, in to šele v 14 dneh. Zaradi nezanesljivosti vremena je pa priporočati prehod v Avstrijo le preko Dravograda, Homca in St. Ilje, eventualno preko Rateč in Trbiža.

— **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobno perilo v najlepšo izvršitev.** 660

— **142 Nazarencov pred sodiščem.** V Pančevu je stalo pred sodniki te dni 142 Nazarencov, ki so bili obtoženi po zakonu o zaščiti javne varnosti in reda v državi. V svojem verskem fanatizmu so se upirali oblastem in se shajali na skrivoma. Bili so obsojeni na denarne kazni.

Mein TVRDKA
JULIO MEINL
D. D.
podružnica Šelenburgova ulica 3
vlijudno vabi na današnjo poskusno
kuhanje čaja!
*
Vsakdo dobro došel!
žetve

— **Vreme.** Po večtedenskih deževnih in oblačnih dnevih je včeraj prvičkrat posijalo poznosolnec. Včeraj je nastopilo, kakor je to dunajska meteorološka postaja napovedala, milejše vreme, zjutraj megleno. Barometer gre še vedno kvišku. V Dravski banovini se je barometer včeraj dvignil za 4,8 mm, po drugih krajih države pa od 3,4 do 5,5 mm. Včerajšnje vremensko stanje je bilo ob 7. naslednje: Ljubljana barometer 763,8, temperatura 7, veter severozapadni z brzino 7 km na uro, zjutraj megleno, dežja padlo do 7. nad 6 mm, najvišja temperatura 14, najnižja 6 C. Maribor 761,9, temperatura 4, mirno, jasno. Zagreb: 763,2, temperatura 14, mirno. Barometersko stanje drugod: Bograd 762,6. Skoplje 763,3. Sarajevo 764,4. Mostar 764. Split 764,6. Podgorica 767,4. Vis 764,8. Termometer je včeraj ob 7. kazal: Beograd 13. Skoplje 8. Sarajevo 12. Mostar 14. Split 17. Podgorica in Vis 13.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem s
1. novembrom 1930
otvoril na Dunajski c. 9 svoj lastni
ZOBNI ATELJE
Priporoča se
JOŽE KAVČIČ
koncesionirani zobotehnik
Sprejema od 8. do 12. in od 2. do 6. ure.
Po želji tudi izven ur.

Ljubljana

Sobota, 8. novembra 1930, Bogomir. Pravoslavni: 26. oktobra, Mitrov dan.

Nočno službo imata lekarni Piccoli na Dunajski cesti in Bakarič na Sv. Jakoba trgu.

— **Kakor vsako leto, tako se vrši tudi letos dne 1. decembra koncert novinarskega združenja, nakar že sedaj opozarjamo vsa društva.**

— **Vsa pevska društva ljubljanska in iz bližnje okolice pozivamo, da se udeležijo v nedeljo 9. novembra sprejema ministrskega predednika in njegove vlade.** V ta namen se zbero moški zbori točno ob 9. uri dopoldne v pevski dvorani Glasbene Maticе, kjer bo kratka vaja, ženski zbori pa ob pol 10. uri pred poslopjem Glasbene Maticе v Vegovi ulici, odkoder odkorakajo vsi skupaj na glavni kolodvor. Društva naj prinese s seboj svoje zastave. V interesu dostojnega nastopa, naj se vsi zbori drže točno gornjih navodil. Uprava Hubadove župe J.P.S.

— **Redna skupščina SSLU** se bo vršila v petek 21. t. m. ob pol 15. uri v zbornični dvorani univerze. — Predsedstvo.

— **Udruženje jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov, sekcija Ljubljana** priredi za svoje člane in njih goste ogled gradnje palače Pokojnisknega zavoda na vogalu Dunajske ceste in Gajeve ulice pod strokovnim vodstvom gg. inž. Dimnika in stavbenika Briclja. Sestanek udeležencev v soboto 8. novembra ob 15. pred vzhodom na imenovano stavbišče v Gajevi ulici.

— **Jadranska straža na srednji tehnični šoli.** Na pobudo ministra za trgovino in industrijo se je ustanovila dijaška podružnica Jadranske straže na tehnični srednji šoli v Ljubljani. V četrtek 6. t. m. so se zbrali vsi učenci in učenke v telovadnici, kjer jim je profesor Val. Rožič razložil pomen in naloge Jadranske straže za obrambo našega morja. Dijaki so soglasno in navdušeno sklenili, da ustanove podružnico Jadranske straže, katere pokrovitelj je Nj. Vis. prestolonaslednik Peter.

— **Ljubljanska drama** vprizori danes 8. t. m. Leonid Andrejevo dramo »Mladoletec« v režiji g. ravnatelja Golje. Zasedba ista kakor pri premijeri. V posameznih slikah poje zbor razne, najbolj znane ruske pesmi in narodne popevke. Predstava se vrši za abonma reda A. — Druga

mladinska predstava letošnje sezone bo v nedeljo, dne 9. t. m. popoldne ob 15. uri v ljubljanski drami. Vprizori se priljubljena in izredno ljubka mladinska igra Janezek-Nosanček. Cene znizane. — Gospa ministrica, komedija Branislava Nušića, ki je pri premijeri in reprizi dosegla popoln uspeh ter izvrstno zabavala občinstvo, se ponovi v ljubljanski drami v nedeljo, dne 9. t. m. ob 20. uri, zri znizanih cenah.

— **Zadnji nastop gospe Balatkove v ljubljanski opereti.** Nocoj (sobota 8. t. m.) se poje opereta »Graf Luxemburški«. Ob tej priliki se poslovijo od občinstva in kolegov znana igralka gospa Vera Danilova-Balatkova. Predstava je izven abonmana, pri znizanih, ljudskih cenah. — V nedeljo 9. t. m. popoldne ob 15. uri priljubljena Čajkovskega opera »Evgenij Onjegin«. Naslovno partijo poje g. Primožič, v važnejših vlogah nastopijo Majdičeva, Gostič in drugi. Dirigent g. Stritof. Predstava je izven, cene ljudske. — Zvečer ob 20. uri je premijera operete »La Mascotte« (Angel sreče). Delo so naštudiral: dirigent Stritof, režiser g. Kreft in plesni mojster g. Golovin. Načrte za kostume je skiciral g. Ulianičev, modele za girls in toalete princeze in vojvodinje je izdelal atelje »Miss« (Gospa Spinčič, Mestni trg), vse otalo pa gledališka krojačnica pod vodtvom g. Polaka. Opozarjamo na to zanimivo predstavo, ki bo vsekakor dogodek v letošnji sezoni. Predstava se vrši kot izven abonmana. Cene običajne.

— **Društvo Soča v Ljubljani** vabi vse člane iz mesta in okolice k slavnostnem sprejemu predsednika vlade generala Petra Živkovića in ostalih gg. ministrov v nedeljo 9. novembra. Zbirališče ob pol 10. uri zjutraj pred kavarno Evropa. Vsak udeleženec naj prinese seboj svoj znak.

— **Predsedništvo.**

— **Živahno življenje v Trgovskem domu.** Te dni se je že pričelo živahno življenje v novo zgrajenem Trgovskem domu ob Simon Gregorčičevi ulici. Mnoge trgovske korporacije, organizacije in društva so se vselile v svoje nove prostore, ki so najmoderneje udobno opremljeni. V lepem priličju Trgovskega doma na Simon Gregorčičevo ulico so uradni prostori Zveze trgovskih gremijev, dalje gremija ljubljanskih trgovcev in gremija trgovcev za ljubljansko okolico. Vse je solidno in praktično urejeno. Gremiji imajo tudi lepo sejno dvorano. — Dalje se je začela seliti v Trgovski dom tudi Ljubljanska borza za blago in vrednosti, ki ima posebne za borzo primerno urejene urade. V Trgovski dom so se že preselila tudi razna druga trgovska društva, tako Trgovsko podporno in bolniško društvo »Merkur«, Trgovsko dobrodelno društvo »Pomoč«, Društvo industrijev in veletrgovcev in še druge organizacije. Svečana otvoritev Trgovskega doma bo prve dni decembra.

— **Življenje in umiranje v Ljubljani.** V mesecu oktobru je bilo rojenih 198, od teh 101 moških in 97 žensk. Med rojenimi je bilo mrtvorojenih: 4 moški in 5 žensk, torej skupaj 9. V oktobru je umrlo v Ljubljani 112 oseb, med temi 62 moških in 50 žensk. Domačinov je umrlo 52, in sicer 23 moških in 29 žensk, a tujcev 60, med temi 39 moških in 21 žensk.

— **Ljudska univerza za vajence.** Zveza obrtnih združenj v Ljubljani priredi za obrtniške vajence v ponedeljek, dne 10. t. m. ob pol 7. uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma na Krekovem trgu (vhod iz Strelške ulice) poučno predavanje o temi »Primitiven človek kot obrtnik«. Na predavanje so vabljeni tudi obrtniški mojstri. Vstopnine ni.

— **Kontrola živil v Ljubljani.** Mestno tržno nadzorstvo je v oktobru pregledalo na trgu in po raznih prodajalnah nekatera živila. V 117 primerih je vzelo vzorce živil (mleko, mlečni izdelki in drugo). Te vzorce je tržno nadzorstvo poslalo v natančno kemično analizo Državnemu higijenskem zavodu. Ta je pri 12 vzorcih ugotovil nevarnost živil ali njih ponarejenost. Dotične stranke bodo strogo kaznovane in bodo morale plačati tudi stroške kemične analize.

— **Spor med delavci.** V vinotoču za Bežigradom so pili nekateri delavci, ki so bili zaposleni pri neki stavbi. Med pijabo so se v vinotoču nekateri sporekli. Ko so odhajali iz vinotoča, je na cesti neki delavec z nožem oklal soboslikarskega pomočnika, 29-letnega Drago H., stanujočega v Veliki čolnarski ulici. Z nožem je sunil v čelo, da je dobil prav veliko rano ter je začel močno krvaveti. Pomočnika je njegov tovariš odvedel peš do Slona, kjer mu je mahoma postalo slabo. Poklicali so rešilni avto, ki je poškodovanca odpeljal v javno bolnico.

— **Motociklistična nesreča.** Iz Velikih Lašč je včeraj prišel v ljubljansko javno bolnico nadpreglednik finančne kontrole Vinko Kordiš. Ta se je z motociklom v četrtek popoldne vozil po državni cesti proti Velikim Laščam. Ker je bila cesta zaradi deževja spolzka, se je motorno kolo spodrnilo in prevrnilo. Pri padcu je Vinko Kordiš dobil težje poškodbe na glavi in levi roki.

— **Arretacije.** Včeraj je policija aretirala nekega mladika zaradi ponarejanja legitimacij, dalje več beračev in nekega delavca zaradi težke telesne poškodbe.

— **Drobiž policijske kronike.** Policijski upravi je bila včeraj prijavljena manjša tatvina, dalje težka telesna poškodba, poškodba tuje lastnine, 1 slučaj kaljenja nočnega miru, predstopok obrtnega reda, prekršek naredb o odpiranju in zapiranju trgovin, 6 prekrškov avtopredpisov in 5 prekrškov cestnopolicijskega reda. — Na Sv. Jerneja cesti stanujočemu mesarju Antonu Sagmeisteru je neznan tat odpeljal 400 Din vredno cizo. Drugače včeraj ni bilo prijavljenih nikalnih drugih tatvin. Kam je tat cizo odpeljal, še ni dognano.

Maribor

m Odlikovanje. Z redom Jugoslovanske krone V. vrste je odlikovan tukajšnji trgovec in rezervni kapetan g. Anton Tončič.

m Razstava cerkvenih oblačil. Jutri ob 11. uri dopoldne otvorijo v samostanu Šolskih sester v Strossmayerjevi ulici razstavo v Mariboru izgotovljenih cerkvenih oblačil.

m Smrtna kosa. V noči od četrta na petek je na svojem posestvu pri Rošpohu umrl v visoki starosti 91 let bivši trgovec in znana osebnost starega Maribora g. Silvester Fontana. Pogreb pokojnega bo jutri v nedeljo ob 15. uri na pokopališču na Pobrežju.

m Za mlade telovadce. Telovadba otrok do sedmega leta je vsak ponedeljek in v sredo ob 15.45. uri v telovadnici šole v Cankarjevi ulici.

m Iz Jugoslovanske Matice. Na izrednem obnem zboru podružnice Jugoslovanske Matice v Mariboru izvoljeni odbor se je konstituiral sledeče: predsednik prof. Robert Kenda, podpredsednik Jože Mohorko, tajnik Anton Brandner, blagajnik Lojze Doležal; odborniki prof. Jan Sedivy, Ivan Perhac, Adalbert Koruza, Janko Furlan, Stanko Detela, Ivan Hochmüller, Ivan Kramer, Ferdo Karis, Peter Maroh in Josip Bratoš; pregledovalca računov prof. Matija Dolenc in prof. Karel Prijatelj. Člane in prijatelje Jugoslovanske Matice obveščamo, da bo podružnica koncem tega meseca skupno s sresko organizacijo Narodne Obrane najela lokal, kamor se bodo lahko obračali v društvenih zadevah. Tudi se bo potem pričelo intenzivnejše delovanje. Do tedaj pa naj se člani obračajo na predsednika ali tajnika podružnice. Na svoji četrtkovni seji je odbor med drugim odobril tudi spomenico glede Koroške, ki se bo izročila g. ministru predsedniku.

m Nove telefonske relacije. V četrtek je bila odprta telefonska zveza Maribor s Holandijo. Navaden pogovor stane 93-35 Din.

m Harastovičev gostovanje v opereti. V opereti »Lutka«, v nedeljo 9. t. m. zvečer bo po daljšem presledku gostoval bivši član mariborskega gledališča g. Anton Harastovič.

m Borza dela v Mariboru išče 3 krojače, 4 čevljarje, 2 mizarja, 1 brusarja, 1 sodarja, 1 fotografa, 2 delavce, več vajencev raznih strokov, 3 šivilje, 3 pletilje in vzgojiteljico, ki igra klavir in zna francosko.

m Tombole aerokluba. Tukajšnji aeroklub bo prirejal odsele tombole vsako nedeljo od 10. do 12. ure in od 14. do 16. ure na Trgu svobode, ob slabem vremenu pa na verandi pivovarne Union. Da se poveča zanimanje in bo čim več oseb med dobitniki, bodo odsele vsakokrat po trije dobitki, in sicer za 3 številke v vrsti (terna) 10%, za 4 v vrsti (kvaterna) pa 40% od iznosa za prodane listke.

m Um se je omračil v petek zjutraj 18-letni, na Tržaški cesti stanujoči Milica Kenetovi. Rešilni avto jo je prepeljal na kolodvor, od koder so jo odpeljali v umobolnico na Studence pri Ljubljani.

Celje

*** Društvo odvetniških in notarskih uradnikov v Celju** bo imelo svoj občni zbor v nedeljo 9. novembra ob 9. uri dopoldan v salonu hotela »Evrope«. Na dnevnem redu bo razgovor o važnih stanovskih zadevah.

*** Predavanje o Koroški.** V ponedeljek 10. t. m. predava v veliki dvorani Ljudske posojilnice g. univ. prof. dr. Lambert Ehrlich iz Ljubljane o »Desetletni koroškega plebiscita«. Kakor znano, je predavatelj sam sodeloval pri reševanju Koroške na mirovni konferenci v Parizu.

*** Ljudsko vseučilišče.** V ponedeljek 10. t. m. ob 20. uri bo predavala v trgovski šoli ga. Copeland, lektorica angleščine na ljubljanski univerzi o »Britanskih pokrajinah«. Predavanje spremljajo številne skioptične slike.

*** Plesne vaje trgovskih nameštencev** se bodo odsele vršile redno vsako soboto v mali dvorani Celjskega doma. Prihajajte točno!

*** Prvenstvena tekma.** V nedeljo 9. t. m. se vrši prvenstvena tekma med SK Šoštanj ter SK Celje. Tekma bo na Glaziji in se prične že ob 14.

*** Jarek med novo porodišnico in javno bolnico** je uprava bolnice zasula, da pridobi s tem na svetu. Proti temu so se posestniki na Ipavčevi ulici pritožili na kr. bansko upravo, ker je jarek služil za odtok vode, ki sedaj ob poplavih nima kam odteči. V ponedeljek 17. novembra bo glede tega komisijonela obravnavala na licu mesta.

*** Izgube in najdbe.** Na Dečkovem trgu je bilo izgubljenih 350 Din. Na nekem podstrešju za kresijo je bila najdena rjava usnjena denarnica, ki jo je kak tat zavrzel. V denarnici je bilo mnogo plačilnih računov na ime Jožef Jezzenik, Jezerce pri Smartnem.

Krško

Plaz zemlje v dolžini 20 metrov je spolzel na občinsko pot na Rantovu, ki pelje proti Senušam; zajezil je Drenovski potok, nakar je voda udrla v gornjem delu po poti, tako da je prevoz in sploh promet na Krško nemogoč. Občina je takoj ukrenila potrebno, da se pot čimprej uredi.

Po neprestanem deževju je Sava zopet narasla za dober meter. Škode hvalabogu pri nas radi letošnjih poplav ni bilo znanejših, ker je struga toliko globoka in obširna, da prestopi bregove šele ob narastu vode 2 do 3 metrov.

Davica se je pojavila ponovno v krški okolici in v mestu. Na osnovni šoli v Krškem so radi desinficiranja šolskih prostorov zaprli za nekaj dni 4. in 5. razred.

Kmetovalci tarnajo, da jim deževje silno onemogoča jesensko spravljaje pridelkov ter je ponekod ostalo do danes celo korenje ter nekaj tudi repe še na njivah, dočim velja za jesenski posevek pšenice ljudski rek »Pšenica v blato, kladje v zlato«.

Laško

Samomor. V bližnji vasi Tremmerje sta šla dva fanta v Goterjevi ali Joškovi gosti gobe nabirati. Otroka sta se pa nemalo prestrašila, ko sta našla v sredo v gosti kakih 40 let starega obešenca, ki je pa našim ljudem nepoznan. Truplo so prepeljali v mrtvašnico v Laško. Kakor se sliši, je samomorilec pred par dnevi še v Resnikovi gostilni popival in je kak brezposelni.

Pobegnil. Pri nas se mnogo govori o tem, da je te dni neznan kam pobegnil slikar in pleskar F. Pl. Zapustil je ženo, otroke in nad 40.000 Din dolga. Pobrisal jo je pa kar z avtomobilom, ki ga seveda tudi še ni plačal.

Otvoritev nove gostilne. Te dni je prevzel staroznano gostilno »Bast« pri cerkvi mesarski mojster g. Anton Stopar in jo prekrstil na ime »Pri lovcu«.

Kamnik

Umesten razglas. Ker je v naši okolici veliko neobdelane zemlje, zlasti zanemarjenih travnikov in pašnikov, zaraščenih s plevelom in grmovjem, od katerega lastniki nimajo nikake koristi, pač pa škodo in ker tako zanemarjena zemljišča pospešujejo razvoj raznih rastlinskih bolezni in škodljivcev ter kažejo mimo vozečim se tujcem sliko zaostalosti in nekulturnosti, poziva mestno županstvo vse posestnike, da sedaj, ko ni važnih del na polju, očistijo svoja zemljišča grmovja in plevela zlasti ob železniški progi in ob cestah. Županstvo bo na podlagi zakona o »zatiranju rastlinskih bolezni in škodljivcev« kaznovalo vse one, ki se ne bodo odzvali pozivu, z denarno globo.

Iz davčne uprave. Davčna uprava opozarja vse davkoplačevalce, da poteče rok za vplačilo davkov 15. novembra. Ker se sedaj ne bo moglo dovoliti vplačevanje davkov v obrokih, naj jih vsakdo poravnava pravočasno, da ne bo imel potem sitnosti z eksekucijami.

Skioptično predavanje. V ponedeljek 10. t. m. ob 20. uri zvečer bo v Kamniškem domu skioptično predavanje o poletu Zeppelina okrog sveta. Predaval bo g. profesor dr. V. Bohinjc iz Ljubljane. Predprodaja vstopnic v trafiki Bremsak na Šutni.

Plesna šola se otvori danes ob 20. uri v dvorani Narodne čitalnice.

Škofja Loka

Izseljevanje v tujino. Samo iz škofjeloškega okraja je odpotovalo letos že 44 mladeničev, ki si iščejo kruha v tujini. Odšli so v francoske premogovnike.

Nova cesta. Z zgraditvijo vojašnice je nastala potreba po ugodnejši dovozni cesti ob pokopališču. Z deli, ki so bila že par mesecev prekinjena, so pričeli poslednje čase iznova. Cesta bo vezala Plevno s Staro Loko; širšemu prometu pa kljub renoviranju ne bo prikladna, ker bo spodnji del dokaj ožji od sredine. S pridom se uporablja za temelje skalovje iz Kamenitnika, ki je last mestne občine škofjeloške.

Statistika deške šole. Škofjeloško deško šolo s 6 razredi, 3 vzporednicami in dvema oddelkoma gorske šole je poselelo 305 dečkov in 29 deklic; skupno 334 otrok. Po uspehih je bilo 28 odličnih, 79 pravih, 167 dobrih in 60 nezadostnih. Šola je zapustilo 11 otrok. Po narodnosti je 332 Jugoslovancev in 2 Nemca; po veri 331 rim.-katolikov, 1 pravoslavčen, 2 evangeliki. Deška šola je med prastarimi prosvetnimi ustanovami škofjeloškega okraja. Ustanovljena je bila leta 1627.

Cestni prelazi. Bila je že opetovano od raznih strani izražena želja, naj bi se preko važnejših križišč mestnih ulic v Škofji Loki napravili dovolj široki cestni prelazi za pešce. Blizajo se zimi in neprijetna naloga ob prestopanju preko snega in blata bo zopet tu. Prelazi naj se naredijo za prvo silo pri sodiščnem posloplju, pri kavarni, preko glavne ceste na pokopališko pot, ob pričetku in koncu Spodnjega trga.

Tržič

Martinovo gos priredi Sokolsko društvo v nedeljo, dne 9. t. m. v svoji telovadnici. Je to tradicionalna veselica, ki se vrši vsako leto ob tem času. Pričetek ob 6. uri zvečer. Svira jazz-band »Sloga« iz Ljubljane. Za debelo gos in pristni čvček bo preskrbljeno.

Nov sneg je ponovno zapadel po naših planinah na veliko veselje smučarjev, ki že prav pridno obiskujejo naše gorske postojanke. Prinesel je občuten mraz, pa tudi lepo vreme, ki smo si ga prav želeli po teh neprijetnih deževnih dnevih. Ljubeljski prelaz je za avtomobilski promet že zaprt, ker so snežene lavine že toliko zaprle pot, da je vsak prevoz nemogoč.

Na meščansko šolo je bil premeščen g. strokovni učitelj Oman, znani nogometaš. Upamo, da se bo udeleževal tudi pri domačem športnem društvu, ki rabi dobrih trenerjev.

Na novo šolo v Lom je bil začasno premeščen g. učitelj Kampoš, dosedanja g. učiteljica Grom pa zopet nazaj v Tržič, ker ji gorski zrak ni prijal.

Trbovlje

Ženske naj bi pomagale? Škod, ki ga je sklicala v Delavskem domu tukajšnja Zveza rudarjev Jugoslavije, je bil namenjen vprašanju razmerja žene in družine do strokovne organizacije. Na tem shodu, ki se ga je udeležilo okrog 100 oseb, od tega nad polovico žensk, je govoril centralni tajnik ZRJ g. Jurij Arh iz Zagorja. Govornik je kritiziral apatijo delavstva do strokovne organizacije. Delavce mora postati zopet borben in dolžnost žene je, da ga k temu pripravi. Strokovne organizacije so one, ki so v dolgotrajnih borbah dosegle današnje socialne pridobitve. Sklicatelji se dobro zavedajo, da imajo ženske odločilno besedo, v kateri trgovini ali konzumu naj se nakupujejo življenske potrebščine.

Samaritanski tečaj rudniškega gasilnega in reševalnega društva. Marljivi rudniški gasilci so priredili dvamesečni samaritanski tečaj, ki se vrši v rudniškem gasilem domu. Predavanja, ki se bodo vršila vsak torek od 18. do 19. ure, so pričela 4. novembra. Teoretično in praktično poučje društveni zdravnik g. dr. Hugo Baumgarten. Ta samaritanski tečaj, ki se vrši letos prvič pod okriljem rudniškega gasilnega in reševalnega društva, je namenjen predvsem ženskam, ki se jih je zredno veliko prijavilo, kar dokazuje, da prebi-

valstvo pravilno pojmuje in ceni človekoljub a stremeljena naših gasilcev in reševalcev, da pomagajo bližnjemu v sili. Novi rešilni avto, ki je gasilno društvo lani nabavilo, vrši res pravo samaritansko službo. Marsikdo se ima razen našim požrtvovalnim zdravnikom tudi reševalnemu delu zahvaliti, da mu je bilo življenje ohranjeno. Zato je temvečega pomena samaritanski tečaj, ki ima strokovno izvežbati čimvečje število prebivalstva rudarskih revirjev o prvi pomoči v neugodah, ki so pri nas prav pogoste. V samaritanski službi izurjene osebe bodo vsekakor v podporo reševalnemu oddelku, s katerim bodo lahko delovali roko v roki v prvi sili. Vodstvo rudniškega gasilnega in reševalnega društva, zlasti pa društveni zdravnik g. dr. Hugo Baumgarten zasluži za tozadevno iniciativnost in trud vse priznanje.

Zagorje

Ptice lovijo. Peter K. Pavel in Alojzij R. in Jože S. so si pozeleli lepih ptic; neko popoldne so šli vsi skupaj v gozd nad rudniško kolonijo in so vzeli s seboj tri kletke s ptički. Kletke so nastavili pod drevesa, a po bližnjih drevesih so nastavili po vejah limanice. Ptički v kletkah naj bi zvalili s svojim petjem druge ptice v bližino, ki naj bi se potem vjele v zanjke. Pa jih je pri tem nečednem poslu zalotilo orožništvo, ki je dalo že vjetim pticam svobodo, zato pa ho vatknilo nepridiprave v kletke.

Plesna šola. Sokol otvori v nedeljo 9. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Sokolskega doma plesno šolo.

Jesenice

Jesenice rastejo. Od leta do leta po vojni rastejo pri nas hiše kakor gobe. Vsak, kdor le more, si postavlja svoj hram z zavestjo: »Moj dom je moj grad!« Mesto gre le v dolžino in tako nastaja »dolga vasa«. Meje med Jesenicami in Javornikom ne vidiš, če je ne veš. Vmes je nastala nova vas. Tudi na griču med ljubljansko železnico se dvigajo hiše. Gradi se mnogo v smeri proti Hrušici. Vasica Plavž, ki spada zdaj pod mesto, bo v kratkem povezana z njim. Stanovanjska kriza je skoro rešena. Grade se seveda eno- ali dvostanovanjske hiše in vile. V sredini mesta pa so velike stavbe, kot Sokolski dom, Krekov dom, osnovna šola, poslopje za pisarne KID. Dobili bomo tudi carinarnico; v načrtu je tudi nova kavarna ge. Čopove, ki naj bi stala nasproti carinarnice.

Zelo umestno in potrebno bi bilo, če bi si na Jesenicah omislili javna stranišča. Povdarjamo, da so Jesenice mesto, kjer je velik tujski promet. Ne samo radi tujeve, tudi radi nas samih. Higijena pred vsem!

Cerknica

Električna razsvetljava bi bila našemu sodišču nujno potrebna. To občuti posebno oni, ki ima v njem opraviti v večernih urah. Zdaj že zgodaj nastopi trdna tema. Uraduje se do 6. ure zvečer. Gospodarski odbor trga, čigar last je stavba, se je sicer že lani bavil s tem vprašanjem, toda brez uspeha. Na sodišču še vedno gori petrolejke, vse na okoli se pa bohoti moderna luč elektrika. Električna razsvetljava je namreč v prtilju in v drugem nadstropju poslopja že napeljana. Stroški razsvetljave še v prvo nadstropje bi bili vsled tega zelo malenkostni. Želimo, da odbor ta nedostatek v kratkem odpravi, saj s tem n. b. bo samo zvišana vrednost poslopja, ampak b. dvignjen tudi ponos našega trga.

Rečica ob Savinji

Sejem. Običajni Lenartov živalski in kramarski sejem se je letos bolj slabo obnesel.

Sokol. Kakor se sliši, se namerava ustanoviti pri nas Sokol, kakor v večini krajev po Savinjski dolini. Upamo, da se bo to misel uresničila, saj imamo učitelstvo, ki bo delalo za razvoj Sokola. Pozdravljamo načrt in želimo, da se čim preje uresniči!

Šmartno pri Litiji

Izenadili smo se. V petek je pripeljal skozi Šmartno krasen poštni voz iz Litije proti Sv. Križu, in zopet s parom konj kakor nekdaj. Sedaj vidimo, da naš apel v »Jugoslovancu« ni bil zaman. Tudi poštna zveza z litijskimi vlaki je ugodna.

Pevsko društvo »Zvon« sodeluje polnoštevno v nedeljo 9. t. m. v Trbovljah.

Stavbno gibanje. Novo hišo je zgradil na periferiji Šmartna proti Kostrelnici g. Tine Blaj. Hiša, ki je podobna villi, bo v kras okolici. Stavbna dela vodi litijska tvrdka Gorenc.

Martinov letni sejem se vrši letos v ponedeljek po sv. Martinu.

Cestno srezko načelstvo je te dni temeljito posulo z gramozom cesto skozi Šmartno proti Črnemu potoku in Kostrelnici. Vprašanje je, kdaj nas zveže nova cesta iz Zatične, ki je do meje cestnega okraja že več let gotova, a za promet zaprta.

Dolenjske Toplice

Tukajšnje sokolsko društvo je v torek 28. oktobra na primeren način proslavilo čehoslovski praznik. Pristne starostar br. Gregore je v slavnostnem govoru omenjal slavno zgodovino bratskega čehoslovškega naroda ter pomen praznika, ki ga tudi Jugoslovanci smatramo za svoj praznik. Po govoru je pevski zbor zapel Kije dom je moj. Hej Slovani in Lepa naša domovina.

Zalostni praznik Vseh vernih duš dan je bil pravi jesenski dan, meglen in deževen. Kljub temu je bilo pokopališče, ki ima krasno lego, lepo ovenčano in okrašeno. Po žalnem cerkvenem opravilu je združen pevski zbor prav lepo zapel par žalostink — nagrobnice. Tudi petero vojaških grobov, ki bi ostali sicer zapuščeni, je okrasila šolska mladina pod vodstvom učiteljsva.

Ogenj v dimniku. V ponedeljek 3. t. m. so se vnele saje v dimniku restavracije g. Milana Zupanca »Pri mostu«. Nevarnost je bila tem večja, ker je iz gostilniške sobe napeljana cev v dimnik in je pri tej odprtini uhajal plamen v sobo ter je že pričela goriti kredenca. K sreči je bilo to popoldne, ker če bi se to pripetilo ponoči, bi bil neizogiben.

Blagoslovitev motorne brzgalne. Prihodnje nedeljo 9. t. m. se vrši v Toplicah slavnostna blagoslovitev nove motorne brzgalne tukajšnjega gasilnega društva. Pričakovati je, da bo slavnostno prireditev posetilo več bližnjih okoliških društev in prijateljev gasilstva, zlasti še ker je topliško gasilno društvo eno najstarejših v tukajšnjem okraju.

Poslovalo konzula dr. Resla

»Težka je ura ločitve, toda sveta dolžnost me kliče zopet v domovino. Ne morem verjeti, da sem bil že pet let deležen vašega dela, da sem obenem deležen vaših simpatij. Videl sem uspehe vaših stremeljenj in predvsem vaše velike ljubezni do nše države, domovine, naroda in njegovim reprezentantom. Za ta globoki bratski čut se vam iz srca zahvaljujem in čutim, da danes ni treba več izgovarjati gesla zvestoba za zvestobo, temveč samo zvestoba tudi brez računa revanše. Naše sorodstvo, krvno in jezikovno, naša sorodnost mišljenja, naše kulturno zblíževanje in on veliki koridor bratske ljubezni so jamstvo sve tle bodočnosti, katero sem videl graditi z delom možgan in čuta. Ne bom pozabil nikdar na let čas svojega delovanja v prekrasni Sloveniji, kjer sem bil konzul ne samo z razumom, ampak tudi s srcem. Zahvaljujem se vam za to duševno in čustveno obogatitev in v bodočih mojih stremeljenjih vam bom vedno bliži, vaše mu delu pa navdušen brat.«

Nenavaden incident v Wollovi ulici

S skrhanim pipcem je neki delavec urezal v vrat inž. kandidata

Bilo je kmalu po polnoči ob uri duhov. Vse gostje so zapuščali krčme. Inž. kandidat P. K. je bil tudi dobro razpoložen. Prišel je iz Krapeževe kleti in kako je prišel v Wollovo ulico in kaj se je tam z njim zgodilo, sam dobro ne ve. Ranjen je padel na tla. Dvignili so ga člani neke družbe, ki je za njim prišla ter ga odvedli na reševalno postajo, od koder so ga odpeljali z rešilnim avtom v javno bolnico. Tu so mu zdravniki za vratom izprali in obvezali. Danes zjutraj pa je že zapustil javno bolnico.

Kmalu po tem incidentu v Wollovi ulici je policijski stražnik prijel nekega delavca leta 1905. v Kranju rojenega Blaža C., ki je usodni trenutek korakal po Wollovi ulici z nekim znancom. Oba sta bila nekoliko vinjena. Na stražnici je Blaž priznal, da je s svojim nebruhanim »šklocem« zamahnil proti nekemu človeku, ker so ga baje izzivali. Pri njem so našli pipec, toda nekateri trde, da je premeteni Blaž vrغل nož, s katerim je zamahnil proti P., v Ljubljano, kajti dogodek se je odigral na vogalu Svetinove trgovine. Povedal je tudi v svoj zagovor, da je zato sunil, ker mu je P. prisolil klufoto. Pravil je tudi, da je v Wollovi ulici naletel na neko družbo, ki se je prepirala in da ga je nekdo dvakrat udaril po glavi. Koliko je ta zagovor resničen, bodo pač nepristranske priče pojasnile. Blažev znanec jo je bil poprej odkuril z bojišča. Neke priča pravi, da je videl kako je bil P. napaden in da je obležal na tleh v krvi.

Blaža so začasno pridržali v policijskem zaporu. Ali je bila rana težjeja značaja, bodo ugotovili zdravniki. Rana je bila približno 2 cm dolga in 1 cm globoka. Poldetu je zato težko, ker se je odpravil te dni v inozemstvo, da nadaljuje tam študij.

Sokolstvo

Sokolska župa Ljubljana

Sprejema g. predsednika vlade Pero Živkovića se udeleži Sokolstvo v kroju. — Zbirališče ob 9-30 na telovadišču Sokola I. na Taboru. Zdravo!

Sokol v Zg. Šiški. Naša želja, imeti lastno društvo, se je izpolnila. Trudu pripravljalnega odbora, s predsednikom br. Poharcem na čelu se imamo zahvaliti, da je bratska župna uprava odobrila ustanovitev društva v Zg. Šiški. Ustanovna skupščina se vrši že to nedeljo 9. t. m. ob pol treh popoldne v dvorani Narodne prosvetnega društva Vodnik pri Kameniti mizi. Za člane je udeležba strogo obvezna, ostale prijatelje pa iskreno vabimo. Radi bi v naši sredi tudi pozdravili zastopnike ljubljanskih in okoliških društev. — Zdravo!

Radio

Ljubljana, sobota, 8. novembra: 12.15 Plošče (mešani program). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Plošče. 18.00 Viktor Pirnat: V dolini gradov (Rapalski zaliv). 18.30 Radio orkester: Hawai jazz. 19.30 Ga. Hrovat: V stoletju tehnike, filmska kultura. 20.30 Prenos iz Beograda, opera. 22.30 Časovna napoved in poročila, plošče.

Ljubljana, nedelja, 9. novembra: 9.30 prenos cerkvene glasbe. 10.00 versko predavanje g. Jagodica. 10.20 Grogja in drug. Murnikov roman čita g. Novak. 10.45 šah. 11.00 koncert radio orkestra. 12.00 Tedenski pregled. 15.00 kmetsko predavanje. 15.20 radio orkester. 17.00 Kje je meja? Veseloigra. Ljudski oder. 18.00 samospeli ge. Bernot-Golobove, za tem poje Mirko Premelj svoje šlagerje. 22.00 poročila in lahka glasba. 23.00 napoved programa.

Zagreb, sobota, 8. novembra: 13.30 Novice. 17.00 Koncert Radio kvarteta. 18.30 Novice. 19.45 Uvod k prenosu. 20.00 Prenos opere iz Beograda, vmes novice in vreme.

Beograd, sobota, 8. novembra: 17.05 Otroška ura. 17.30 Plošče. 19.30 Razgovor srbske literature (S. Kordić). 20.00 Prenos iz gledališča, nato balalačka koncert.

Zlatorog-terpentinovo milo varuje vaše perilo

Zatirajmo češpljevega kaparja ali ščitasto uš

Mesečnik »Sadjar in vrtinar« je že mnogo-krat opozarjal na tega škodljivca, ki ogroža naše češpljeve nasade, ter dajal navodila za njega uspešno zatiranje, poslednjič prav iz-črpno v svoji letošnji septemski številki. Baš tudi v Dravski banovini so brez malega vsi slivnjaki močno napadeni po češpljevem kaparju ali ščitasti uši, bolj v pregostih in za- nemarjenih kot v prereditih in dobro nego- vanih nasadih. Zlostjen je pogled na sajasto- čno drevo, ki se naglo suši in umira. Kapar se kaj rad naseli na mladem češpljevu in pre- uniči razmeroma v malo letih. Škodljivca tu ne bomo opisovali, marveč hočemo podati le nekoliko priporočeno kratko navodilo za njega zimsko zatiranje iz navedenega strokovnega glasila. Za to delo je ravno zdaj pravi čas.

Jesensko okapanje z gnojenjem pod kapom krone krepi drevo, škodljivca pa ne odpravi. Jeseni je treba drevje očistiti mahu in lišajev, porezati ali gladko odžagati suhe veje in vrh sploh primerno razredčiti. Pomrlo drevje po- sekamo, nepotrebne grmiče iz korenin čedno iztrebimo. Vse odstranjene drevesne dele je treba zbrati in sežgati.

Razen tega je zelo priporočljivo zimsko škropljenje, ko drevje počiva, z razredčenim arborinom. Arborin je drevesni karbolini in ga imajo v zalogi tudi razne kmetijske orga- nizacije. Delo gre najbolje od rok s posebno drevesno škroplilnico, ki daleč nese, ali pa tudi z dobro vinogradsko škroplilnico s podaljšano škroplilno cevjo posebno pri višjih drevesih. Drugače si moramo pomagati z lestvijo ali s ka- kim drugim stojalom. Škroplilnico moramo vse- lej hitro izprazniti in jo nato dobro izprati.

Arborin razredčimo tako-le: 1 del arborina na 12 do 14 delov vode, torej n. pr. 5 kg ar- borina na kakih 60 do 70 litrov vode. S to me- šanico poškroplimo drevje v zimskem času dvakrat: prvič, ko listje odpade, to je oktobra ali začetkom novembra, drugič pa, preden za- čne češpljeve brsti, to je marca, a vselej ob lepih dneh, ko ne zmrzuje. V navedenih časih so kaparji na potovanju — lezejo po drevju — in najbolj občutljivi, pozimi so pa v skrivajših in jim ne pridemo zlahka prav do živca. Poškropiti moramo vse dele dre- vesa. Ker vse zalege le ne moremo naenkrat zatreti, je treba to delo v naslednjih letih po- navljati toliko časa, da je drevo čisto.

Torej čiščenje in okopavanje z gnojenjem ter jesensko in pomladno škropljenje češpljeva z razredčenim arborinom so neobhodno potrebna dela za uspešno zatiranje kaparja. — A. Z.

Gospodarske vesti

× **Problemi Narodne banke.** Uprava Narodne banke je pričela intenzivno proučevati vprašanje otvarjanja novih podružnic v banovinskih sedežih. Pri prihodnji seji, ki se bo vršila koncem tega meseca se bo tudi podrobneje proučevalo vpra- šanje novega zakona o Narodni banki, ki je že izgotovljen in je bil predložen finančnemu mi- nistrstvu. Nadalje se bodo pretresali projekti pra- vilnika o delu banke in njenih podružnic, o za- varovanju uradništva, o delu tvornice novčan- in tako dalje.

× **Ugodno vihanje vlog v naših denarnih za- vodih.** Skupno stanje vlog vseh denarnih zavodov v Jugoslaviji, tako državnih, samoupravnih in pri- vatnih je znašalo 31. marca 1929 10.581.000.000 dinarjev, 30. junija 1929 10.976.000.000, 31. marca 1930 12.236.000.000, 30. junija 1930 12.238.000.000. Iz teh podatkov razvidimo, da vloge v naših de- narnih zavodih stalno polagoma napredujejo, ker povišanje od 30. junija pa do 31. decembra 1929 prihaja v glavnem od kapitaliziranja obresti. Za- nimiva in razveseljiva je činjenica, da vloge v Dravski banovini rastejo z znatno hitrejšim tem- pom, kakor pa v drugih predelih naše države.

× **Plemensko govedo montažonske pasme na zagrebškem veleposstvu.** Upraviteljstvo Meinlo- vega veleposstva »Freudenau« v Apačah je razstavilo na letošnjem zagrebškem veleposstvu prvovrstno zbirko deloma brejih telic, ki so vzbujale s svojo izenačeno obliko in barvo splo- šno pozornost. Kakor je bilo razvidno iz pre- loženih izkazov, ima to govedo prvovrstni ro- dovnik, saj so dale njih matere na leto po- vprečno 4.047 kg mleka. Ocenjevalna komisija je priznala upravitelstvu poleg premij tudi »zlato kolajno«. Vso kolekcijo je kupila na pri- poročilo vseučilišnega profesorja g. dr. S. Ul- manskya—uprava državnega veleposstva Belje.

Borzna poročila

dne 7. novembra 1930

Devizna tržišča.

Ljubljana, 7. novembra. Amsterdam 22'705—22'765, Berlin 13'46, Bruselj 7874, Budimpešta 9'885, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 79563, Lon- don 274'33, Newyork 56'265—56'465, Pariz 220'81—222'81, Praga 167'06—167'86, Trst 294'57—296'57.

Zagreb, 7. novembra. Amsterdam 22'735 bl., Dunaj 794'13—797'13, Berlin 13'445—13'475, Bru- selj 787'40 bl., Budimpešta 987—990, London 273'93—274'73, Milan 294'50—296'50, Newyork ček 56'265—56'465, Pariz 220'81—222'81, Praga 167'06—167'86, Curih 1094'40—1097'40.

Beograd, 7. novembra. Berlin 13'4450—134750, Bruselj 785'90—788'90, Curih 1094'40—1097'40, Dunaj 794'17—797'17, London 273'93—274'73, New- york 56'26—56'46, Pariz 220'81—221'81, Praga 167'06—167'86.

Dunaj, 7. novembra. d. Amsterdam 285'57, Beo- grad 12'5775, Berlin 169'40, Bruselj 99'06, Budim- pešta 124'22, Bukarešta 4'215, Kopenhagen 189'85, London 34'4975, Madrid 80'80, Milan 37'16, New- york 710, Pariz 27'895, Praga 21'055, Sofija 5'145, Stockholm 190'40, Varšava 79'56, Curih 137'83.

Curih, 7. novembra. Beograd 9'1280, Pariz 20'24, London 25'0325, Newyork 515'25, Bruselj 71'56, Milan 26'97, Madrid 58'20, Amsterdam 207'45, Berlin 122'83, Dunaj 72'56, Sofija 3'73, Praga 15'28, Varšava 57'75, Budimpešta 90'20.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb.

Zagreb, 7. novembra. Državni papirji: 7% inv. pos. 85—87 (87'85), vojna škoda ar. 429'50—431 (430'50), vojna škoda dec. 429'50—430'50, vojna škoda februar 424 bl., 4% agr. obv. 54 bl., 7% Bler. pos. 81'50—82 (81'50—81'75), 8% Bler. pos. 91—92'25, 7% pos. hipot. 80'50—81'25. — Banke: Hrvatska 50 d., Prašteditona 925—927'50, Udružena banka 191—193, Ljubljanska kreditna banka 122 d., Medjunarodna banka 67 d., Na- rodna banka 8050—8150. — Industrija: Sečarana Osijek 296—298, Trboveljska 374—377, Slavonija 200 d., Veveče 124 d.

Beograd, 7. novembra. 7% inv. pos. 85—87, 7% Blaire 80'50—81, Rdeči križ 22—25, Narodna banka 8130.

Dunaj, 7. novembra. d. Bankverein 17'10, Kre- dimi zavod 46'90, Dunav-Sava-Adria 11'35, Pri- oritet 87'89, Trbovlje 46'55, Leykam 3'90.

Notacija naših državnih papirjev v inozemstvu.

London, 7. novembra. 7% Blaire 79'75—80'50. Newyork, 7. novembra. 8% Blaire 91—92'25, 7% Blaire 80—80'75, 7% pos. drž. Hip. banke 79'75—80.

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca neenakomer- na, promet: 1 vagon pšenice, 3 vagone koruze.

Novi Sad, 7. novembra. Pšenica: slav. 77'78 kg 125—127'1/2, ostala neizpremenjena. Vse ostalo ne- izpremenjeno. Promet: pšenica 13 vagonov, oves 1 vagon, koruza 20 vagonov, moka 6 vagonov, otrobi 6 vagonov. Tendence: neizpremenjena.

Sombor, 7. novembra. Pšenica: baška potiska 140—145, baška okolica Sombor 127'1/2—132'1/2, gornjebaška 79'80 kg in ban. Bega šlep 79 kg 137'1/2—142'1/2, sremska 78'79 kg 127'1/2—132'1/2, slavonska 78 kg 125—130, banat. Bega kanal 79'80 kg in ban. Dunav šlep 79 kg 135—140. — Oves: baški 132'1/2—137'1/2, sremski, slavonski 135—140. Ječmen, fižol in otrobi neizpremenjeni. — Ko- ruza: baška, sremska stara 92'1/2—79'1/2, baška, sta- ra Dunav šlep 97'1/2—102'1/2, baška nova posušena 77'1/2—82'1/2, baška nova garant. 60—65, baška nova

Vsa pleskarska in ličarska dela

izvršujem po najsolidnejših cenah

Ivan Genussi

pleskar in ličar

LJUBLJANA, Igriška ulica šte. 10

Turisti in potniki!

Ne drenajte se pri kolodvorski blagajni, temveč nabavite si vozne listke za isto ceno pri trvdki

„PUTNIK“

nasproti kolodvoru (Hotel Miklič)

Izredna prodaja

RAZNIH MOŠKIH IN DEŠKIH OBLEK, SUKNJICEV
RAGLANOV, MANUFAKTURE, GALANTERIJ ITD

na Gosposvetski cesti šte. 8

(poleg mesarije Slamič)

Cene skoraj polovične! Ne zamudite ugodne prilike!
Samo, dokler traja zaloga. Pričetek prodaje v poned. 8. t. m.

Štev. 3839.

Razglas

V založbi ministristva za šume in rudnike je izšla knjiga

Šumarski zakoni i predpisi

I. DEO

Zakon o šumama

ki sta jo opremila s komentarjem, uredbami in s pravilniki gg. univ. profesor dr. Josip Balen in dr. svetnik dr. Stevan Sagadin. Knjiga vsebuje avtentični tekst zakona s vsemi uredbami, pravilniki, odloki in formulirji, ki so v zvezi s tem zakonom; nadalje natančen komentar, v katerem so pojasnjene vse intencije, ki so vodile ne samo ministristvo za šume in rudnike, temveč tudi vrhovni zakonodavni svet pri sestavi tega važnega narodno-gospodarskega zakona.

Delo vsebuje 320 tiskanih strani velikega formata ter je tiskano v latinici.

Cena elegantne v platno vezane knjige znaša 100 Din po komadu (obenem s poštnino) ter se lahko naroči pri direkciji šum v Ljubljani.

DIREKCIJA ŠUM V LJUBLJANI,
dne 5. novembra 1930.

december, januar 65—70. — Moka: Og, Ogg 245—255, 2. 215—225, 5.190—200, ostala neizpremenje- na. Tendence mlačna. Promet 348 vagonov.

Budimpešta, 7. novembra. Tendence prijazna, promet miren. — Pšenica: marec 15'36—15'41 (15'38—15'39), maj 15'45—15'51, (15'50—15'51). — Rž: marec 8'54—8'57 (8'57—8'58). — Kuruza: maj 11'63—11'78 (11'76—11'77), transit maj 9'55—9'58.

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence mlačna, promet: 2 vagona bukovih drv, 1 vagon remeljnov.

Sport

ODLOČITEV V DRŽAVNEM PRVENSTVU

V Ljubljani odpade za jutri določena atrakcija Ilirija: Primorje, ker je Ilirija sklenila, da se ne udeleži pokalnega tekmovanja. Vrh se edino še nedoigrani del tekme Grafika: Jadran, ki je bila prejšnjo nedeljo v 12. minut drugega pol- časa prekinjena.

Glavno zanimanje je osredotočeno na državno prvenstvo. Jutri se bo odločilo, kdo bo prvak. Tudi v Ljubljani vlada veliko zanimanje. Pri- javljenih je že precejšnje število gledalcev, ki se bodo peljali v Zagreb, kjer se srečata naj- večja favorita Concordia in BSK. Za nobno tek- mo še ni bilo takega povpraševanja po vstop- nica in so že danes vsi prostori razprodani. Pri- čakovati je rekordnega obiska, ki bo najbrže presegel število 15.000, kar bi bil dosedaj naj- večji obisk, ki ga je kdaj zaznamovala kaka nogometna tekma v Jugoslaviji.

Vsi večji tu- in inozemski časopisi so najavili svoje posebne poročevalce.

Letošnje državno prvenstvo presega po zani- mivosti in nejasnosti v vprašanju prvaka vsa do- sedanja tekmovanja. Slučaj je nanesel, da pade odločitev šele v zadnjem kolu in imajo kar štirje klubi možnost, da si pribore državno prvenstvo. Z ozirom na enakovrednost vseh moštev je vsa- ka prognoza odveč, počakati moramo rezultate.

MARIBORSKI SPORT

Tekme za pokal LNP

Jutri se odigra v Mariboru prvo kolo nogo- metnih tekem za pokal LNP. Ob 13'15 se srečata

S. K. Železničar: S. K. Svoboda

Železničar je pri tej tekmi sigurni zmagovalec, vendar ne bo imel baš lahkega stališča, kajti Svo-

za
Ia trb premog
suhu drva
ali hoks
klicite tel 2056
oz. naročite v
Wolfovi i pi
Dom. Celin

Glej, glej, saj res!

V prvi strokovni de- lavnici se ne poprav- ljajo snežni čevlji sa- mo v črni barvi, ampak tudi v rjavi. — Avgust Skof, Borštnikov trg. Letos znatno znižane cene.

Zračno

stanovanje

2 sobi in kuhinja s pri- tiklinami, elektriko, vodovodom in vrtom na Ježici 91, poleg avtopost. »Ruski Car« takoj odda Dobnikar Ivan. 745

boda bo skušala doseči časten rezultat, da vsaj nekoliko popravi poraz pri prvenstvenih tekmah. Ob 15. uri se spoprimeta stara rivala

ISSK. Maribor: S. K. Rapid

Kdo izmed obeh protivnikov se bo placiral v finale, je še negotova stvar. Več izgledov ima sicer Maribor, ki bo topot nastopil kompleten, s Korenom II. v голу, vendar tudi Rapid lahko preseneči, posebno v sedanjih, na novo pregrupi- rani postavi. Sigurno pa je, da bosta obe moštv napeli vse sile, da izvojujeta zmago. Pričakovati je torej zanimive in ogorčene borbe.

Obe tekmi se odigra na igrišču S. K. Rapida. Finale med zmagovalcema se bo odigral 3. novembra na igrišču »Mariborac«.

Za jutri napovedana mladinska tekma med Ze- lezničarjem in Rapidom za pokal M. O. je bila preložena na 23. november.

Nogometna tekma v Zagorju. V nedeljo po- poldne ob 14. na igrišču S. K. Zagorje nogo- metna tekma med Rudarjem iz Hrastnika in S. K. Zagorjem. Vršila se bo le ob lepem vre- menju. Dobro bi bilo, če bi se ob tej priliki zhi- rali prostovoljni prispevki, da bi se naš klub tudi gmotno nekoliko podprl.

Skok v višino 2'30 m. V belgijskem Kongu so dosegli zamorci plemena Vatusi naravnost never- jetne rezultate v skoku v višino. Skoki pa so bili izvedeni sprito najstrožje sportne kontrole in mo- ramo verjeti v njih pravilnost. Več zamorcev je z lahkoto preskočilo višino 2 m. Najboljši rezul- tat je dosegel Kanjamuhanga, ki je sigurno pre- skočil 2'30 m, pri višini 2'40 m pa ni dosti manj- kalo, da ni prešel preko late. Ti uspehi daleč presegajo svetovni rekord Amerikanca Osborna 2'03 m, potrdijo pa poročila velikega vojvode Mecklenburškega, ki je že pred leti poročal o neverjetnih zmoglostih zamorskih skakačev. Ev- ropa takrat ni verjela in je smatrala poročila kot pretirana. Danes pa je vsak dvom neopravičen, kajti skakanju so prisostvovala najodličnejše in najverodostojnejše osebnosti v sportu.

Sadno drevje:

jabolka, hruške, slive, črešnje, orehe itd. dobite pri drevesnici Josip Rosen-berger, Maribor, Tržaška cesta št. 64 Brzjavlj: Rosenberg, Maribor, Telefon interurban 2301 — Zahtevajte cenik!

Le 6 NOVEMBRE 1930 est décedée
à VERSAILLES (France)

MADAME Veuve NEUVILLE

mère de M. Emmanuel NEUVILLE,

Consul de France à LJUBLJANA.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

II. No. 32.652.

Razpust društva.

Društvo: Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Sv. Duhu pri Krškem je razpuščeno, ker že več let ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1930.

Po odredbi v. d. bana
načelnik upravnega oddelka:
Dr. Stare, I. r.

II. No. 31.657.

Razpust društva.

Društvo: Podružnica družbe Sv. Cirila in Metoda v Izakovcih je razpuščeno, ker ne deluje, nima ne članov niti imovine in torej tudi ne pogojev za pravni obstoj.

V Ljubljani, dne 30. oktobra 1930.

Po odredbi v. d. bana
načelnik upravnega oddelka:
Dr. Stare, I. r.

Razglasi sodišče in sodnih oblastev

AV 273/30-13.

2694-3-1

Oklic,

s katerim se sklicujejo zapuščinski upniki. Koršič Karel, trgovec iz Maribora, je umrl dne 14. 6. 1930.

Vsi, ki imajo kako terjatev do zapuščine, se pozivajo, da napovedo in dokažejo svoje terjatve pri tem sodišču dne 19. novembra 1930 ob 10. uri v sobi št. 8 ustmeno, ali pa do tega dne pisмено. Sicer ne bi imeli upniki, ki niso zavarovani z zastavno pravico, nikake nadaljnje pravice do te zapuščine, ako bi zaradi plačila napovedanih terjatev pošla.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. V.,
dne 29. oktobra 1930.

P 92/30-2.

2699

Razglasitev preklica.

S sklepom okrajnega sodišča v Radovljici z dne 31. julija 1930, opr. št. L 9/30-8, je bila Pákon Tončka, roj. Ribnikar, stanujoča na Bl. Dobravi št. 79, zaradi umobolnosti omejeno preključena.

Za oskrbnika-pomočnika je bil postavljen mož Pákon Jožef, tovarniški delavec na Bl. Dobravi št. 79.

Okrajno sodišče v Radovljici odd. I.,
26. oktobra 1930.

E 611/30

2698

Preklic.

V izvršilni stvari zahtevajoče stranke Rode Valentina, posestnika in lesnega trgovca v Stari Vrhniški 41, zoper zavezano stranko Povše Vinka, posestnika v Selu 15, radi 45.000 dinarjev s prip. se na 10. novembra 1930. ob 9. uri določeni dražbeni narok preklicuje.

Okrajno sodišče v Novem mestu, odd. II.,
dne 4. novembra 1930.

E 568/30-10.

2697

Dražbeni oklic.

Dne 31. decembra 1930. ob 9. uri bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 12 dražba nepremičnin: Hiša št. 36 v Drenovcu z vinsko kletjo,

kolarnico in hlevom, 1 vinogradniško, 2 njivskima, 2 travniškima in 1 pašniško parcelo, zemljiška knjiga Drenovec, vl. št. 41.
Cenilna vrednost: 22.258.50 Din; vrednost pritlikline 2.160 Din; najmanjši ponudek: 14.439 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prijaviti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.
Okrajno sodišče Brežice, odd. II.,
dne 28. oktobra 1930.

Konkurzni razglasi

S 6/30-107.

2700

736 Sklic zbora upnikov. Konkurnza zadeva prot. tvrdke Gričar & Mejač v Ljubljani.

Sklicuje se zbor upnikov na dan 29. novembra 1930. ob 10. uri pri deželnem sodišču v sobi št. 132 v Ljubljani. Dnevni red: Sklepanje o prezadolženkinem predlogu na prisilno poravnavo. Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
dne 4. novembra 1930.

S 6/30-108.

2701

737 Naknadni ugotovitveni narok.

V konkurzni zadevi tvrdke Gričar & Mejač v Ljubljani, Selenburgova ulica, se odredi naknadni ugotovitveni narok na 15. novembra 1930. ob 10. uri v sobi št. 132 deželnega sodišča.

Deželno sodišče v Ljubljani, odd. III.,
27. oktobra 1930.

S 8/30-7.

2696

Sklep.

Prezadolženec: Ribič Rudolf, trgovec v Ptuj. Prisilna poravnava, sklenjena dne 18. oktobra 1930 pri okrajnem sodišču v Ptuj med prezadolženecem in njegovimi upniki, se potrdi v smislu § 164. konk. zak. Po tej poravnavi plača prezadolženec upnikom III. razreda 15% kvoto, plačljivo v 60 dneh po pravomočnosti poravnave. Kot porok in plačnik je pristopil k poravnavi g. Dasch Ernst, hišni pos. v Ptuj.

Okrajno sodišče v Mariboru, odd. III.,
dne 23. oktobra 1930.

S 3/28-508

2671

Sklep.

V konkurzni zadevi Kajfež Antona iz Kočevja se določa za likvidovanje in ustanovitev vrste naknadno zglazene in onih terjatev, ki bi se morda še zglasile do ugotovitvenega naroka, na 24. novembra 1930. ob 10. uri 15 minut pri okrajnem sodišču v Ribnici v sobi št. 7.

Okrajno sodišče v Ribnici, odd. I.,
dne 3. novembra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

St. 9902/II.

2684-2-1

Razpis.

Direkcija drž. rudnika v Velenju razpisuje za na dan 9. decembra 1930. ob 11. uri nabavo:

500 m gumijevega kabla 8x25 mm²,
4 komade razdelilnih baterij za razsvetljavo (Lichtverteilungskasten).
Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 4. novembra 1930.

St. 9906/II.

2682-2-1

Razpis.

Direkcija drž. rudnika v Velenju razpisuje za na dan 2. decembra 1930. ob 11. uri nabavo:

3000 kg bencina.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje,
dne 30. oktobra 1930

2687

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 31. oktobra 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	287.035.798-65
Posojila	1.561.390.965-27
Račun za odkup kronskih novčanov	929.330.645-35
Račun začasne zamene	148.275.675-33
Dolg države	2.997.155.034-—
Vrednost državnih domov, zastavljenih za izdajanje novčanic	2.138.377.163-—
Saldo raznih računov	841.577.238-46
	8.903.142.520-06

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v kovanem zlatu: od te vplačano	30.000.000-—
Rezervni fond	12.863.683-99
Novčanice v obtoku	5.571.880.015-—
Državni račun začasne zamene	148.275.675-33
Terjatve države po raznih računih	58.636.470-10
Razne obveznosti	860.053.642-64
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163-—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870-—
	8.903.142.520-06

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic 5% na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7% na leto.

St. 6130/I. H. F./30.

2695

Razpis.

Oblastna uprava bolniškega fonda pri direkciji drž. železnice v Ljubljani odda na osnovi pravilnika za zdravniško službo bolniškega fonda za državno prometno osebo in pravilnika o ureditvi centralnih ambulant za specialno zdravljenje službo zdravnikov za fizikalno zdravljenje in elektroterapijo v podružnici Centralne ambulate v Mariboru, Frankopanova ulica.

Ordinacije se bodo vršile Skrat na teden po 2 uri in mora prosilec dokazati specialno izvežbanost in prakso v tej panogi zdravljenja.

Vsa ostala pojasnila daje podpisana uprava med uradnimi urami.

Kolkovano in pravilno z dokumenti opremljeno prošnjo je treba vložiti do 20. novembra t. l. pri podpisani upravi.

Oblastna uprava bolniškega fonda pri Direkciji drž. železnice.

V Ljubljani, 6. novembra 1930.

St. 493/30.

2648-8-8

Razpis.

Z odobritvijo kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 15. oktobra 1930., VI. No. 21820, razpisuje uprava Banovinske ženske bolnice v Ljubljani po zakonu o drž. računovodstvu (čl. 86—105, oddelek B, pogodbe in nabave)

I. javno pisмено otertalno licitacijo

na dan 9. decembra 1930 ob 11. uri v pisarni uprave Banovinske ženske bolnice v Ljubljani za:

1. dobavo in montažo kompletne vzdave sterilizacijske naprave in

2. opremo operacijskih prostorov.

Podrobnejša pojasnila in podatke ter dražbene in dobavne pogoje dobe zainteresirani ob uradnih urah pri upravi Banovinske ženske bolnice.

Uprava Banovinske ženske bolnice v Ljubljani,
dne 8. novembra 1930.

Štev. 1678—1930.

2688-3-2

Razpis.

Po naročilu kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani z dne 24. oktobra 1930., VI. No. 20.787 razpisuje uprava banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec v Ljubljani po zakonu o državnem računovodstvu (člen 86—105, oddelek B, pogodbe in nabave) pisмено otertalno licitacijo.

na dan 10. decembra 1930. ob 11. uri in sicer za dobavo 700 kocev.

Licitacija se vrši v ravnateljski pisarni banovinske bolnice za duševne bolezni v Ljubljani, Poljanski nasip 52.

Podrobnejša pojasnila dobe zainteresirani ob uradnih urah pri upravi bolnice, kjer si lahko ogledajo tudi vzorec za koce, ki jih je dobaviti.

Ponudbe, opremljene s kolkom za 100 dinarjev, morajo izročiti ponudniki ali njih pooblaščenca na dan licitacije med 10. in 11. uro dražbeni komisiji, če jih ne dološijo prej pravočasno po pošti.

Ponudbe morajo biti v zapečatenem ovitku (kuverti) z oznako: »Ponudba za dobavo 700 kocev ponudnika N. N.«

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da so mu dobavni pogoji v celoti znani in da nanje pristaja.

Obenem s ponudbo, toda v posebni kuverti, je treba predložiti dražbeni pomisli:

1. potrdilo o položeni kavciji,

2. potrdilo o plačanih davkih za tekoče tri mesece,

3. potrdilo o dražbeni sposobnosti.

Vsak ponudnik mora pravočasno položiti kavcijo, jugoslovanski državljani 5%, inozemci 10% ponujene vsote. Kavcijo je treba položiti v gotovini ali v vrednostnih papirjih po členu 88. zakona o državnem računovodstvu, in sicer pri Hipotekarni banki, davčnem oblastvu ali pa pri upravi bolnice, pri poslednji najkasneje do 10. ure na dan licitacije.

Licitacijska komisija in nadzorna oblast ni vezana na najnižjo ponudbo.

V Ljubljani, dne 3. novembra 1930.

Uprava banovinske bolnice za duševne bolezni Ljubljana-Studenec.

Razne objave

2690-3-2

Poziv upnikom.

Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni, r. z. z. o. z., je po sklepu obnega zbora z dne 15. oktobra 1930. prešla v likvidacijo in se razruži. Eventualni upniki naj prijavijo svoje terjatve do 31. decembra 1930.

Likvidatorji.

2693-3-1

Poziv upnikom!

Kovinarska nabavna zadruga v Lescah, r. z. z. o. z. v likvidaciji, poziva morebitne upnike v smislu § 40. z. z., da ji čimprej prijavijo svoje terjatve.

Ivan Kapus,

kovač na Posavcu, p. Podnart, likvidator.

2702

Objava.

Izgubil sem orožni list št. 103, ki mi je bil izdan od sreskega načelnika v Mariboru, dami breg, dne 6. marca 1929. Progladam ga za neveljavnega.

Repolusk Miha, s. r.

Conan Doyle:

27

Pozna osveta

(Is angleščine prevedel s avtorjevim dovoljenjem Iv. Mulaček.)

»Dva tisoč dolarjev v zlatu in pet tisoč v bankovcih.«

»To bo zadostovalo. Jaz imam približno tudi toliko. Podvizati se moramo skozi gorovje proti mestu Carson. Najbolje je, ako zbudite Lucijo. Zelo dobro je, da posli ne spe tukaj v hiši.«

Medtem ko je Ferrier odšel, da pripravi hčer na odhod, je Jefferson Hope zložil ves živč, ki ga je našel, v majhen sveženj in napolnil lončen vrč z vodo; iz lastnega izkustva je vedel, da je bilo v gorah malo studencev in ti so bili vrhu tega še zelo oddaljeni drug od drugega. Komaj je dovršil svoje priprave, se je vrnil oče s hčerjo, pripravljen za odhod. Poprprav med ljubimcema je bil presrčen toda kratek, kajti minute so bile dragocene in mnogo je bilo treba še ukreniti.

»Neutegoma moramo odriniti,« je rekel Jefferson Hope z zamolklim, toda odločnim glasom kakor človek, ki pozna velik obseg nevarnosti, a si je ojeklenil srce zanj. »Vhodi spredaj in zadaj so zastraženi, ako pa smo oprezní, se lahko splazimo skozi stransko okno in preko polja. Ko dospemo na cesto, smo samo dve milj od klanca, kjer nas čakajo konji. Ko se zdani, moramo biti že daleč v gorah.«

»Kaj pa, ako nas ustavijo?« je vprašal Ferrier.

Hope je udaril po kopitu samokresca, ki mu je štrlel izpod suknje. »Ako pa jih je preveč za nas, vzamemo dva, tri seboj,« je rekel z grozečim nasmehom.

Pogasnili so vse luči v hiši in iz temnega okna se je Ferrier pozorno oziral po polju, ki je bilo njegovo, ki ga je pa sedaj nameraval za večno zapustiti. Dolgo časa si je zbiral poguma za to žrtv, toda misel na čast in

srečo svoje hčere je premagala vsako obžalovanje zavoljo izgubljenega premoženja. Šumeče drevje in širno, mirno žitno polje, vse je bilo tako pokojno, tako srečno, da je bilo težko ohraniti se pri zavesti, da je v vsem tem prežal duh umora. Toda blede in neomajni obraz mladega lovca je pričal, da je ob svojemu prihodu videl dovolj. In to ga je spoprijaznilo z nujnostjo odhoda.

Ferrier je nosil vrečko z zlatom in bankovci, Jefferson Hope neznan zalogo živeža in vodo, Lucija pa majhen sveženj z nekaterimi svojimi bolj dragocenimi stvarmi. Počasi in skrbno so odprli okno ter čakali, dokler ni temen oblak nekoliko zatemnil noči; nato pa so drug za drugim zlezli v mali vrt. S pridržano sapo in s sključenimi telesi so se plazili preko njega, došli do plota in stekali ob njem dalje, dokler niso skozi neko odprtino v njem prišli na žitno polje. Toliko, da so dospeli do semkaj, je mladi lovec zgrabil svoja spremljevalca za roko in ju potegnil v senco, kjer so tiho in trepetaje obležali.

Dobro je bilo, da je življenje v preriji naredilo Jeffersonov sluh oster kakor risov. Komaj so se ustavili, so nekoliko korakov proč naekrat začuli otožno skovikanje gorske sove, kateremu je takoj odgovorilo drugo skovikanje v majhni daljavi. V istem trenutku se je iz odprtine, skozi katero so pravkar prišli begunci, prikazala nerazločna postava, ki je ponovila otožno znamenje, nakar se je iz teme prikazal še en človek.

»Jutri o polnoči,« je dejal prvi, ki je bil po vsej priliki višji. »Kadar se whip-poor-will (kričeča podhujka) trikrat oglasi.«

»Dobro,« je odvrnil drugi. »Ali naj povem bratu Drebberju?«

»Sporočí mu in po njem ostalim. Devet proti sedem!«

»Sedem proti pet!« je odgovoril drugi in postavi sta odhiteli vsaka na svojo stran. Poslednje besede so bile očividno geslo in protigeslo. Kakor hitro so njihovi ko-

raki utihnili v daljavi, je Jefferson Hope skočil na noge, peljal oba z največjo naglico preko polja in podpiral dekle, kadar je pešalo.

»Naprej! Naprej!« je zahropel od časa do časa. »Srečno smo prišli skozi vrste njihovih straž. Sedaj je neodvisno od hitrosti!«

Ko so bili na veliki cesti, so hitro napredovali. Samo enkrat jim je prišel nekdo naproti; pa so smuknili na polje in se tako izognili nevarnosti, da bi jih bil spoznal. Čez nekaj časa je lovec zavil na ozko, razdrapano stezo, ki se je vila v gore. Dva temna, razklana vrhunca sta se v temi dvigala nad njimi, soteska med njima pa je bila Eagle Kañon, kjer so jih čakali konji. Z nezmotljivo samozavestjo je Jefferson Hope vodil svoja tovariša med velikimi skalami in ob strugi posušenega hudournika, dokler niso dospeli do samotnega od skalovja obdanega kraja, kjer so bile zveste živali privezane. Deklico je posadil na mulo, starega Ferrierja na enega konja, Jefferson Hope pa je vodil drugega po strmi, nevarni stezi.

Na eni strani se je dvigala kakih tisoč čevljev visoka, črna, preteča skala, na razdrapani površini polna bazaltnih stebrov, ki so bili podobni rebrom mogočne okamenele živali. Na drugi strani je divje skalovje in kamenje onemogočalo vsako hojo. Vmes pa se je vila vijugasta steza, ki je bila tupatam tako ozka, da so morali jezdití zapored in tako skalovita, da so samo izurjeni jezdecí mogli jahati po njej. Vzlic vsem nevarnostim in težavam pa so bili begunci veseli, saj je vsak korak povečal razdaljo med njimi in med strahovitim samosilništvom, pred katerim so bežali.

Kmalu pa so spoznali, da so bili še vedno v območju sodne oblasti svetnikov. Dospeli so do najbolj divjega in najbolj pustega dela klanca, ko je dekle prestrašeno vzkliknilo in pokazalo kvišku. Na neki skali, raz katere je bil razgled čez vso stezo, je stal samotni stražnik. Videli jih je, čim so oni njega ugledali in njegov vojaški klic: »Kdo prihaja?« se je razlegel po tistem klanecu.

Sinclair Lewis

Napetost, s katero je kulturni svet pričakoval odločitve o letošnji Nobelovi nagradi za književnost, je na koncu nekam presenetljivo presekala vest, da je nagrada podeljena amerškemu pisatelju Sinclairju Lewisu, avtorju slovitega romana Babbitt, ki je menda v Evropi še bolj popularen kakor v Ameriki. Toda čas je vsekakor že bil, da se tudi z najvišjega kritičnega foruma duhovne Evrope izreče priznanje gigantskemu delu, ki ga je v zadnjih desetletjih ameriška književnost v najtežjih razmerah

ganjani in napadani od Ku-Klux-Klan in plenjeni od ameriške policije Upton Sinclair, Theodore Dreiser in Sinclair Lewis. In prav zato je tudi Evropa, ta ponosna, dobra, pozabljena pastorka današnjega sveta, njihova dela tako voharno prižela na svoje srce.

Sinclair Lewis je iz te vrste modernih bojevitih ameriških pisateljev menda še najprodornejši in najbolj zmagovit. Upton Sinclair je vrasel v ostro opredeljenega socialističnega ideologa — njegova dela osvajajo bolj po tej svoji miselnosti kakor pa po literarnih kvalitetah, veljava njegovega glasu se je tako zožila na sam svoj krog. Dreiser ni mnogo manj pogumen in oster od njega, tudi on si je že upal napasti s strupenim orožjem samo ameriško justico (Amerikanska tragedija). Sinclair Lewis pa ni šel tako daleč, on ni maral vsega tvegati na eno samo kocko, ostal je rajši lepo doma za glasnika malega meščanstva, iz katerega je. Sinclair Lewis ni šel pisat težkih obtožb, ni si zastavljal kakih socialnih koncepcij, on je svoje pero prirotil samo z malo satire in ironije in je šel pisat romane iz malega in velikega ameriškega sveta, ki so kakor sijajno uspele, z večjo roko retuširane fotografije mest in ljudi današnje Amerike. Pa prav zaradi tega, ker je tako malo popadljiv in — kakor bi morda kdo dejal — tako breztenen, tako veren slikar miljejev in ljudi, so njegovi romani ameriški družbi tako naravno prišli do živega. — Babbitt, ta podoba malega, ubogega, zmagujočega malomeščanskega ameriškega filistra, je že zdavnaj postala vnebovpijoče ogledalo vsega, kar je smešno in nizko v amerškem domačem življenju. V njegovih romanih je pravzaprav malo poezije — nekaj čudnega je, kako je vsa ta današnja kvišku stremeča ameriška literatura stvarna, hladna, nesentimentalna, kako je izgnala iz sebe čuvstvo in srce. V svoja zadnja dela je vložil tudi že dokaj manj moči nego v Babbitt ali pa v Dr. med. A. Rowsona v Glavni cesti itd. Toda vkljub vsemu: njegovo delo je ob Uptonu Sinclairju, Dreiserju in drugih ustvarilo tisti široki, svobodni duhovni svet, v katerem je dovolj solca in zraka, da se bo mogla razvesti tudi sama neposredna, resnična umetnost, ki je z deli mladega Dos Passossa že tudi potrkala na vrata.

opravila v neenakem boju s hidromoderne tehnike in najbrezobzirnejšega profita za zmago človeka in za zmago duha. Kakor vse kaže, so v Ameriki stvari še vedno tako, da je književnost iz družbe, iz javnosti in iz bon-tona in morale še vedno kakor pregnana. Književnost je pač iskanje najtežjih resnic, spojene s srčno krvjo, resnice so na svetu težke in nedobre in dvakrat težka in nedobra mora biti resnica Amerike. In zato so vsi veliki iskalec resnice izgnanci v Ameriki, zato je padel Jack London, ta največji, najresnejši, najdrznejši človek, kar jih je rodila ameriška moderna literatura, zato so tako izolirani in osamljeni, tako pre-

Velik prometni načrt

Velika mednarodna avtomobilska cesta od Calais-a do Carigrada. — Za načrt se zanimajo Angleži

Kar so imeli že stari Rimljani, tega mi še vedno nimamo: velike enotne ceste preko cele Evrope. Stari Rimljani so si to »šalo« lahko privoščili, kajti oni so že imeli svojo Panevropo, mi pa smo še precej daleč od tega cilja. Zato pa pomeni to veliki napredek, da so se začeli jako resni ljudje zavzemati za gradnjo velike avtomobilske ceste preko cele Evrope.

To misel so prvi sprožili Angleži in na poziv angleške »Automobile Association« je letos zborovala v Carigradu »Alliance International de Tourisme«. Na tem zborovanju so angleški zastopniki razvijali svoj načrt. Posamezni govorniki so ugotavljali, da traja vožnja z avtomobilom preko Evrope dandanes v praksi še vedno nekaj tednov, da, skoraj petkrat tako dolgo kakor z železnico.

Vzroki so: neenake ceste, po katerih se mestoma komaj pelje naprej; signali in razna svarilna znamenja so povsod drugačna; postopanje pri prehodu raznih mej je večinoma silno zamudno; mnogo cest je iz vojaških ozirrov zaprtih; potem pa povsod primanjkuje benoinskih postaj in dobrih hotelov. Koliko toliko ugodno so razmere še v Nemčiji, v Avstriji in na Ogrskem, v drugih deželah pa je precej slabše.

Zato pa se je treba vendar že enkrat odločiti za gradnjo vsaj ene dobre in enotne avtomobilske ceste preko cele Evrope. Ta cesta naj bi po angleškem predlogu peljala od mesta Calais v Bruselj, Liège (Lüttich), Koblenz, Wiesbaden, Frankfurt, Würzburg, Nürnberg, Regensburg, Passau, Linz, Dunaj, Budimpešta, Beograd, Sofija, Plovdiv, Jedrenje in v Carigrad.

Ta velika cesta naj bi bila zgrajena po primeru drugih veliki avtomobilskih cest n. pr. one, ki pelje iz Londona v Edinburgh na Škoto-

sko, ali pa tiste, ki veže New York s San Franciscom (»Lincolnova cesta«).

Siroške za cesto naj bi nosile posamezne države, skozi katere bi cesta šla. Cesta bi merila približno 3000 kilometrov. Od te daljave je ena tretjina že gotova, ker so nekatere od dosedanjih cest že v jako dobrem stanju. Popravila pa so vedno in povsod potrebna. Pred vsem pa bi bilo treba skrbeti za sledeče:

1. Popravilo in razširjenje sedanjih cest, kjer je to potrebno;
2. Vsa cesta bi morala biti tlakovana in prevlečena s sredstvom proti prahu;
3. Odstranitev vseh nevarnih ovinkov in strmcev, čeprav jih je nekaj tisoč;
4. Enotnost signalov in varnostnih naprav;
5. Enotno postopanje pri pregledovanju potnih listov pri prestopu mej;
6. Izpopolnitev hotelov ob celi cesti.

Za mednarodni promet pa bi bilo treba izdati »vodilce«, ki bi potnike opozarjali na zanimivosti in znamenitosti raznih krajev.

Ta predlog je bil na zborovanju navdušeno sprejet. Zastopniki raznih avtomobilskih društev pa so prevzeli nalogo, da bodo za to stvar zainteresirali tudi svoje vlade.

Vse delo bi se dalo izvršiti v 4—5 letih. Predlog pa gre še dalje in pravi, »da bi morala postati avtomobilska cesta Calais—Carigrad hrbtenica velikega sistema avtomobilskih cest, ki bi preprežale vso Evropo.

Avtomobilska cesta preko cele Evrope bi se imenovala »A I-cesta«, kateri bi se v kratkem pridružila še velika avtomobilska cesta Pariz—Beograd. Tretja velika avtomobilska cesta pa bi šla od Varšave do Budimpešte, kjer bi se združila z »A I-cesto«. Ogradnje sistema avtomobilskih cest od severa na jug pa naj bi tvorila velika avtomobilska cesta od Berlina do Dunaja.

»Apostolska« cerkev v Angliji

Na Angleškem so približno pred 100 leti ustanovili posebno versko sekto, ki so jo imenovali »apostolske«. Tej verski sekto pa grozi sedaj nevarnost, da je bo konec, ker je pomrlo že vseh 12 »apostolov«, ki so od začetka sekte pa do danes bili načelniki in voditelji te sekte. Nevarnost pa, ki preti »apostolski« sekto na Angleškem, je izvala zlasti med angleškim visokim plemstvom veliko pozornost, kajti tej sekto pripadajo zelo odlični lordi, med drugim svetom pa vzbuja pozornost vprašanje, kaj se bo zgodilo s premoženjem sekte. To premoženje je prav znatno in ga cenijo na 30 milijonov funtov (oko 8 in pol milijarde dinarjev).

Sekta ima eno veliko cerkev v Londonu na Gordon-square, poleg tega pa še precej manjših cerkvic in kapelic. V vseh cerkvah še vedno redno opravljajo službo božjo. Toda kljub temu je sekta obsojena na propast, ker ni nikogar več, ki bi posvečeval nove duhovnike. Zadnji »apostol« je namreč že umrl pred 29 leti, zadnji »arhangelj« pa, ki je še predstavljal in varoval staro tradicijo, je pa lani umrl.

12 »apostolov«, ki so ustanovili »apostolsko« versko sekto, je sestavilo tudi verski obrednik.

Verski obredi so zelo svečani in sijajni, posebno sijajno pa opravljajo službo božjo v glavni cerkvi v Londonu.

Eden najodličnejših članov te sekte je lord Percy, ki je bil v zadnjem konservativnem ministru ministru za prosveto. Pa tudi lordov stric, vojvoda Northumberland, redno obiskuje službo božjo v »apostolski« cerkvi. Vojvodova rodbina spada namreč med ustanovitelje »apostolske« sekte.

»Apostolska« sekta je tako obogatela, ker je vsak njen pristaš oziroma vernik zavezan dati na leto za verske namene vsaj eno desetino svojega letnega dohodka. S tem denarjem krijejo stroške za krajevne cerkvene potrebe, prebitke pa oddajajo centralni organizaciji, ki jih nalaga v banko. Ti fondi so v teku let silno narasli, a točno nihče ne ve, kako veliko je to premoženje. Samo približno ga cenijo, kakor rečeno, na 30 milijonov funtov sterlingov. Toliko denarja pa se je nabralo zato, ker »apostolska« sekta ni pošiljala nikdar nikamor nobenih misijonarjev, pa tudi nobene propagande ni delala za sebe.

Če pa bi »apostolska« sekta res prenehala obstajati, računajo njeni pristaši z možnostjo, da bi bilo najbolje, če bi vse ogromno premoženje porabili za ustanovitev raznih dobrotelnih ustanov.

Povodenj v Mali Aziji

Velika povodenj v Mali Aziji je napravila največ škode v velikem trgovskem mestu Smirna. V mestu je vtonilo 68 ljudi, pa tudi več hiš je voda porušila.

Davek na letala

Doslej letala še niso bila nikjer obdavčena, ker se je morala letalska industrija itak povsod boriti z velikimi denarnimi težavami. Letalci so plačevali pristojbine samo na letališčih, toda te pristojbine so določali po medsebojnih dogovorih. Mehikanska državna uprava pa je ta princip sedaj opustila in predsednik vlade je podpisal odlok, po katerem mora vsako tuje letalo, ki pristane v Mehiki, plačevati za vsak dan, ki ga prebije v Mehiki, po 20 pesov davka. Z novim davkom bodo udarjeni v prvi vrsti ameriški letalci, Mehikanci pa nameravajo dohodke od tega davka porabiti za podporo domačega letalstva.

»Prerok« pred sodiščem

Te dni je stal pred sodiščem »prerok« Josip Weissenberg, ki se je moral zagovarjati zaradi maščavstva.

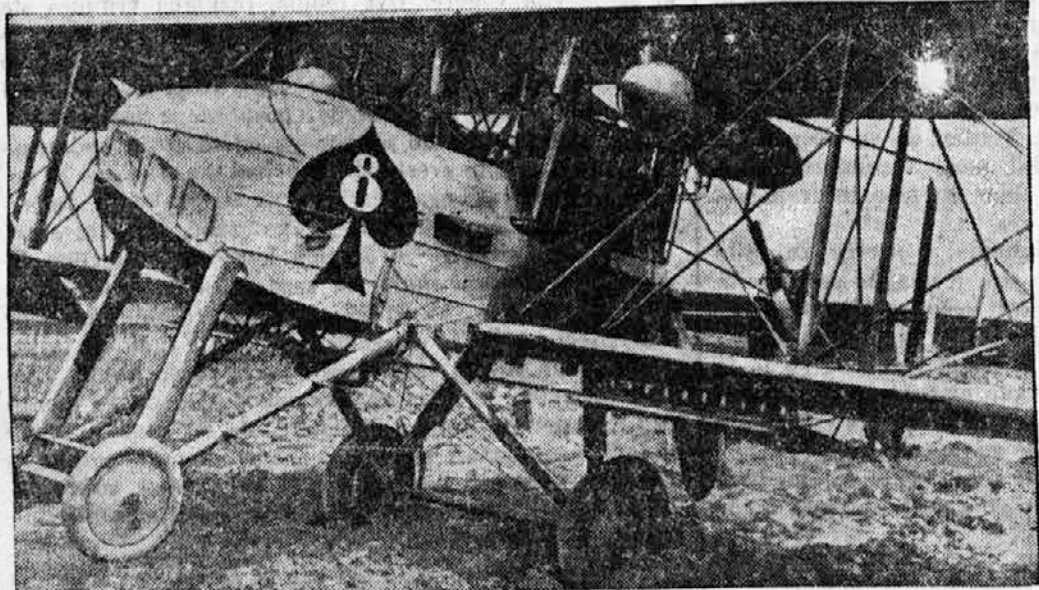
Weissenberg je namreč poglavar neke verske sekte, ki jo je sam ustanovil. Njegova »vera« je zmes prav čudaških fantazij, tako da je skoraj neverjetno, da so se še našli lju-

dje, ki so nasedali Weissenbergovim traparijam. Sekta je štela nad 100.000 (!) pristašev, a največ jih je bilo med njimi bolnikov, ki so iskali v tej sekto zdravja.

Weissenberg je zdravil ljudi s svojimi molitvami, potem pa z belim sirom. Kogar so bolele oči, ta si je moral polagati na oči kosček belega sira, drugi so pa polagali sir tja, kjer jih je pač bolelo. Nesreča pa je hotela, da je ne bolnik, ki ga je Weissenberg zdravil s sirom, oslepel, neki drugi bolnik je pa umrl. Zato je morala v Weissenbergovo početje vendar enkrat poseči javna oblast. »Prerok« je dobil za svoje maščavstvo 6 mesecev zapora.

Ta proces pa kaže, da se da na račun raznih bedakov in lahkovernežev še vedno jako dobro in udobno živeti.

Oglašajte vedno v »Jugoslovani«! Imeli boste uspeh!

Francosko letalo za metanje bomb

Slika nam kaže letalo za metanje bomb, ki leti lahko po 100 kilometrov na uro in ki nosi s seboj 20 bomb s strupenimi plini. Na sprednjem delu ima znak (»pikov asc«), ki kaže, kateremu oddelku letalo pripada.

Nemški poslanik v Londonu von Neurath

Te dni je prišel v London novi nemški poslanik von Neurath s svojo soprogo, da nastopi svojo službo. Slika nam kaže njegov prihod na liverpoolskem kolodvoru v Londonu.